

591950584

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

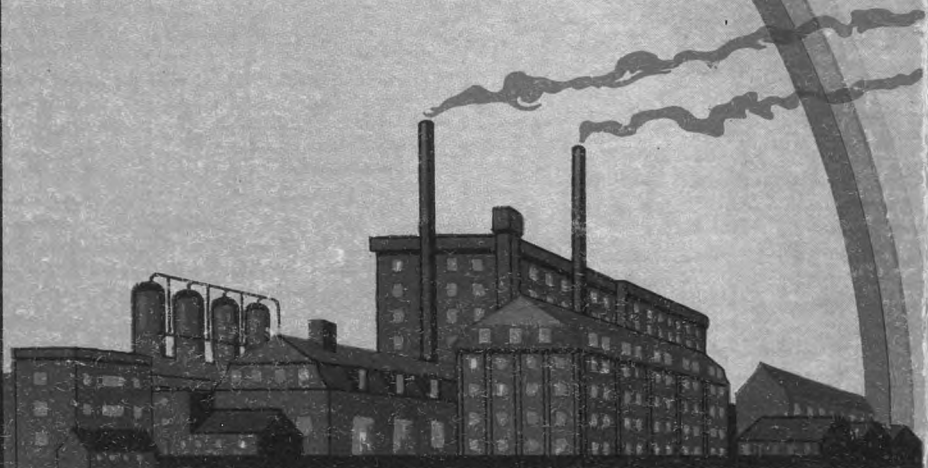
09.666 Ra

FRA
SADOLINS
FARVER

MAG

KBH

TIL

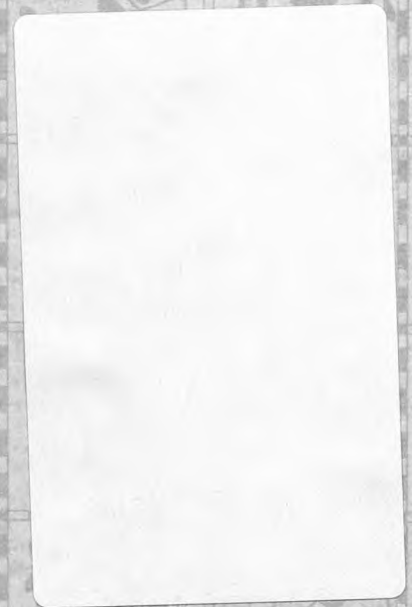
SADOLIN &
HOLMBLAD

HB
hma

MAG

09.666 Ra ex.2

FRA SADOLINS FARVER
TIL SADOLIN & HOLMBLAD

SADOLINS FARVER

SADOLIN & HOLMBLAD

FRA FARVERIVNING
TIL KEMISK INDUSTRI

KØBENHAVN

EGMONT H. PETERSENS KGL. HOF-BOGTRYKKERI

1932

09.666
Sa 24
r

TEGNING, KLICHÉER OG TRYK SAMT
EHAPA OFFSET-BILAG
UDFØRT I
EGMONT H. PETERSENS KGL. HOF-BOGTRYKKERI

*

BILLEDET AF »FASANGAARDEN«
UDFØRT I
FRAENCKEL DYBTRYK

*

PAPIR FRA
DE FORENEDE PAPIRFABRIKKER

*

SAMLIGE FARVER
FRA SADOLIN & HOLMELAD

8933

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	Side 7
INDLEDNING	- 9
SADOLINS FARVER	- 13
SADOLIN & HOLMBLAD	- 29
PERSONALIA	- 52
PRODUKTIONSOMRAADER	- 59
LABORATORIER OG FORSØGSARBEJDER ..	- 65
EKSPORT	- 73
REKLAME	- 80
SLUTNING	- 86

FORORD

SADOLIN & HOLMBLADS Historie deler sig i Aaret 1912 i to Grene. Den ene fører gennem det *Holmblad'ske* Firma tilbage til Grundlæggelsesaaret 1777, da JACOB HOLMBLAD fik kgl. Privilegium paa Anlæg af et Farveri i København. Den anden Gren har som Udgangspunkt Aaret 1907, da Firmaet *Sadolins Farver* blev stiftet den 30. September.

Endnu et Aarstal har sat Skel i Firmaets Udvikling — 1819, da LAURITSHOLMBLAD paabegyndte Fremstillingen af Malerfarver. I 1919 udgav SADOLIN & HOLMBLAD i Anledning af Hundredaaret for Farvefabrikationens Optagelse et Festskrift, i hvilket Folketingsmand POVL DRACHMANN skildrede det gamle *Holmblad'ske* Firmas Historie. Nærværende Skrift fremkommer i Anledning af 25 Aarsdagen for Stiftelsen af *Sadolins Farver*.

Stoffets Samling og Bearbejdning er udført af Sekretær i Industriraadet, Ingeniør, cand. polyt. A. RANLØV, i Samarbejde med Ingeniør, cand. polyt. L. MEINEKE NIELSEN.

København i September 1932.

SADOLIN & HOLMBLAD A/S.

STÆRKERE end nogensinde før er det danske Samfunds økonomiske Velfærd knyttet til det industrielle Produktionssystem. 1932 har set Verdenskrisens Kaos gaa hen over Landene, og heller ikke vort eget Land har undgaaet at mærke Dønningerne af den Krisebølge, der har røvet Landenes Rigdom og taget Brødet ud af Munden paa Millioner af enkelte Borgere. Under saadanne Forhold, hvor Beskæftigelsesmomentet er draget frem i første Række blandt Tidens mange sociale Problemer, er det naturligt, at Udviklingen af Danmarks Industri følges med almen Interesse. Det, som før var Fabrikjerens Sag, hans Virksomheds Konkurrencedygtighed, er i Dag et Samfundsspørgsmaal, hvis Løsning paakalder alle Kræfter. Kapital, Driftsledelse og Arbejdere har i Dag fælles Interesse i at holde Hjulene i Gang og i at skaffe Industrien de bedst mulige Arbejdsvilkaar.

De 50 Aar, som er gaaet, siden Danmarks virkelige Industrialisering tog sin Begyndelse, har ikke formet sig saa gunstigt for den industrielle Udvikling, som man kunde have ønsket. Ikke desmindre har Industrien kunnet optage en væsentlig Del af ogsaa Landbefolkningens Fødselsoverskud gennem Udviklingen af gamle og Fremvæksten af talrige nye Produktioner. Saaledes viser Befolkningsstatistiken, at det samlede Antal Mennesker, der forsørges ved Hjælp af Industri og Haandværk, siden 1880 er tiltaget med 85 pCt., medens Landbrugsbefolkningen i det samme Tidsrum kun er forøget med 3 pCt. Denne Kendsgerning bekræfter Rigtigheden af den Opfattelse, hvis Talsmand fremfor alle var ALEX. FOSS, at Danmark har udmærkede Betingelser som Industriland.

Et af de bedste Beviser herfor har man i den danske kemiske Industri. Dens Tilbliven og Tilværen er kun i ringe Grad baseret paa hjemlige Raastoffeorekomster; naar den ikke desmindre har anta-

get betydelige Dimensioner, maa denne Udvikling tilskrives personlig Dygtighed hos de Købmænd, Ingeniører og Videnskabsmænd, for hvem Industriens Opbygning har været en Viljessag. Sammenligner man paa Basis af de af Statistisk Departement udgivne Produktionsoversigter Forholdene indenfor den kemiske Industri i 1905 og i 1930, vil man se, at den samlede Produktionsværdi for en Række af de kemiske Industrier i Løbet af disse 25 Aar er omtrent tidoblet, en Stigning, der selv indenfor dette stærkt ekspanderende Erhverv er bemærkelsesværdig. Er nu end disse Tal belastet med en vis Usikkerhed, saa viser de dog med umiskendelig Tydelighed, hvad nærmere Eftertanke og Betragtning af en Række specielle Industrigræne iøvrigt vil gøre indlysende, at det sidste Kvartsekel har været Vidne til en overordentlig livlig Udvikling af den danske kemiske Industri.

En af de Grupper, som indenfor denne Industri for 25 Aar siden var særdeles beskeden af Omfang saavel som af Pretentioner, var Farve- og Lakindustrien. Ikke fordi Antallet af Fabriker i og for sig lod noget tilbage at ønske. Tvertimod: Produktionsstatistiken for 1905 omfattede hele 36 Virksomheder. Men deres samlede Produktion androg kun en Værdi af lidt over 1 Million Kr. Og da Fremskridt her som i al anden Industri lettest gøres dér, hvor den økonomiske Bæreevne ikke bringes i Fare ved Forsøg og Eksperimenter, var en vis Skepsis overfor denne Industris Fremtid ikke ganske uberettiget. At der imidlertid er naaet Resultater, og at store Dele af Danmarks Befolkning har faaet Øjnene op for den danske Farveindustris Eksistens og dens Varers høje Kvalitet, viser den Kendsgerning, at de 21 Fabriker, den officielle Statistik for 1930 omfatter, har en samlet Produktion, hvis Værdi er 12 Gange saa stor som Værdien af Produktionen i 1905.

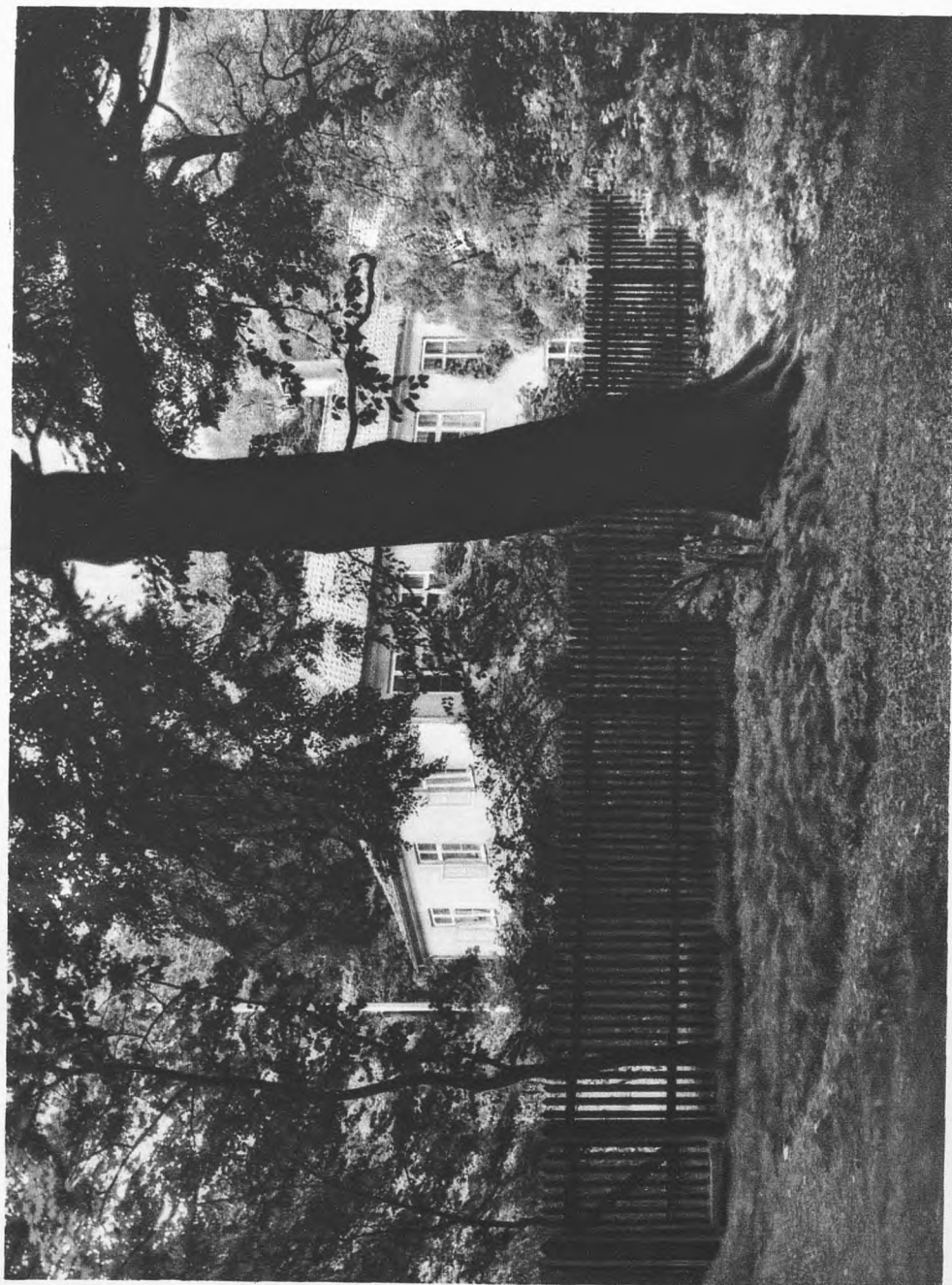
Aarsagerne til denne selv indenfor den kemiske Industri særlig stærke Fremgang er flere. Der males mere og hyppigere nu end i gamle Dage, dels af økonomiske Grunde som Led i Kampen mod Rust og Raad, dels som en Tribut til vor Generations utvivlsomt forøgede Glæde over Lys og Farver. Dertil kommer endvidere Fa-

brikernes Optagelse af nye Produktioner, som f. Eks. af Bogtrykfarver, der før i Tiden udelukkende blev hentet fra Udlandet. Og andre nyinddragne Produktionsomraader har i hurtig Rækkefølge vist, at ikke Tilfældet, men en maalbevidst Ekspansionstrang har Ansvaret for den betydende Position, Farve- og Lakindustrien nu indtager i Danmarks Erhvervsliv.

Om de Former, hvorunder denne Udvikling er sket, og om de Vanskeligheder, en opvoksende Industri i Danmark har maattet kæmpe med, handler den følgende Beretning. Den skal vise, hvorledes en Virksomhed, som begyndte for 25 Aar siden, brød sig Vej under Kamp og Besvær; men den skal ogsaa vise, at dér, hvor teknisk Viden og Kunnen er Grundlaget for en industriel Nydannelse, er Chancerne for en fortsat Opgang i rigt Maal til Stede. Da *Sadolins Farver* begyndte sin Virksomhed i 1907, saa beskedent og bramfrit som vel tænkeligt, kunde de Muligheder, den unge Kunstmalers Farveriveri indebar, næppe danne Grundlag for store Forventninger; og dog skulde det vise sig, at de heri nedlagte og videre udviklede farvetekniske Erfaringer i Løbet af et kort Aaremaal kunde tilføre et gammelt Firma ny Livskraft og i A/S SADOLIN & HOLMBLAD skabe Nordens største Farvefabrik.

FOT. JONALS CO.

Fasangaarden i Frederiksberg Have.

SADOLINS FARVER

DEN gamle romantiske Fasangaard i Frederiksberg Have var den 30. September 1907 Skuepladsen for en Raadslagning mellem fire Mænd — de tre Brødre, Læge FRODE SADOLIN, nuværende Provst J. TH. SADOLIN og Kunstmaler G. A. SADOLIN samt Læge OLAV HØGSBRO, der havde lejet Fasangaarden af Staten. Fasangaardens Stuer, som i Tidens Løb havde været Vidne til saa mangen en Debat om politiske, literære og kunstneriske Emner, blev i dette maaske enestaaende Tilfælde Rammen om en forretningsmæssig Drøftelse, hvis Formaal var at klarlægge de Muligheder, man var enige om maatte være til Stede i en af G. A. SADOLIN opfundet og udarbejdet Farveteknik — Fremstilling af Voksfarver. Om Resultatet af dette Møde beretter kort og klart et af Deltagerne bekræftet Referat af følgende Ordlyd:

Gunnar A.
 Sadolins
 Farvefabrik

Paa et konstituerende møde paa Fasangaarden d. 30. september 1907 dannedes aktieselskabet *Gunnar A. Sadolins Farvefabrik*. Aktieselskabets eventuelle udbytte fordeles saaledes, at GUNNAR A. SADOLIN faar $\frac{3}{6}$ og Dr. OLAV HØGSBRO $\frac{1}{6}$, Dr. FRODE SADOLIN $\frac{1}{6}$ og Pastor J. TH. SADOLIN $\frac{1}{6}$. Fastsættelse af aktiekapitalens størrelse samt statutternes form vil der nærmere blive truffen bestemmelse om paa en efter patentets erhvervelse afholdt generalforsamling. Til de foreløbige driftsudgifter har Dr. OLAV HØGSBRO, Dr. FRODE SADOLIN og Pastor J. TH. SADOLIN stillet hver indtil 100 Kr. til raadighed.

J. TH. SADOLIN,
 p. t. fmd.

FRODE SADOLIN,
 p. t. revisor.

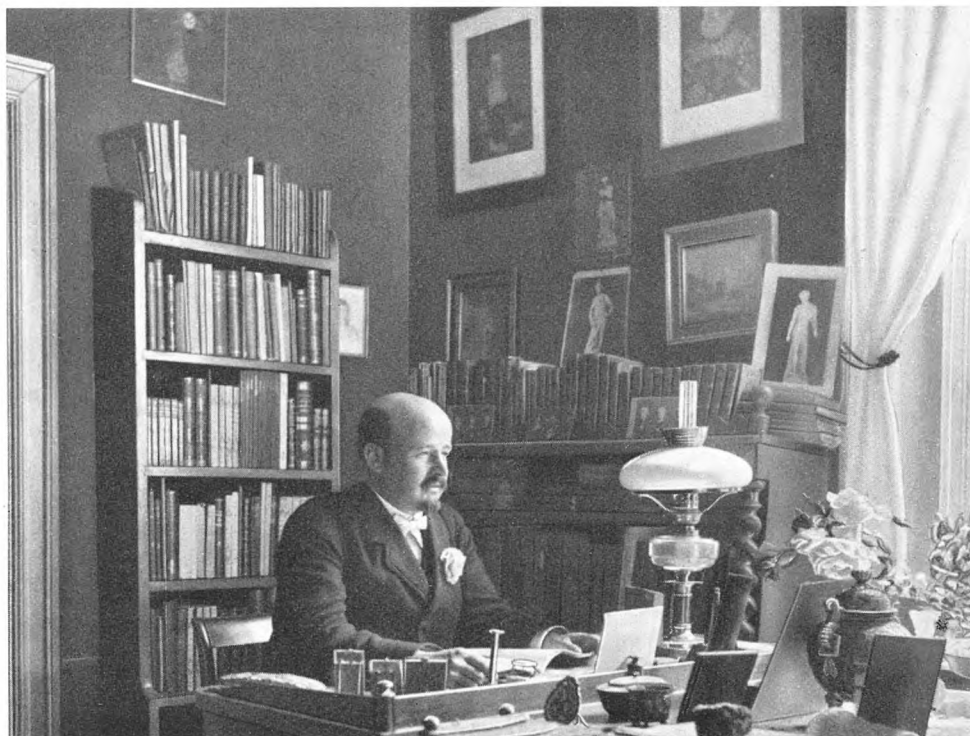
OLAV HØGSBRO,
 p. t. kasserer.

GUNNAR A. SADOLIN,
 p. t. teknisk leder.

G.A.Sadolin G. A. SADOLIN er født den 5. Februar 1874 i Valløby som Søn af Pastor O. J. SADOLIN. Efter at have afsluttet sin Skolegang i København med Præliminæreksamen ved Universitetet gav den ham iboende Sans for Teknik sig Udslag i et halvt Aars Arbejde paa et mekanisk Værksted. Men Kunstneren var stærkere end Teknikeren, og i Aarene 1890—96 fik G. A. SADOLIN Lov at følge sin Lyst til at male — ved Undervisning paa Teknisk Skole, paa Kunstakademiet og paa Zahrtmanns Skole. I flere Samlinger findes endnu anerkendte Malerier fra de nærmest følgende Aar, og man spaaede G. A. SADOLIN en smuk Fremtid som Kunstner. Forskellige Omstændigheder førte imidlertid SADOLINS Interesser mere og mere henimod Kunstnerfarvernes Teknik i Teori og Praksis — et Studium, han aldrig senere har sluppet, og som bl. a. har bevirket, at G. A. SADOLIN i Dag er Indehaver af formentlig Skandinaviens største private Bibliotek omfattende Malerkunstens Teknik fra de ældste Tider til Nutiden.

For en Kunstner, der søger Afløb for sine Interesser ved at beskæftige sig med Maletekniken, maa Problemet om Maleriernes Holdbarhed nødvendigvis paa et eller andet Tidspunkt tone frem. Det skete ogsaa for G. A. SADOLIN, og det beseglede hans Fremtid. Forsaavidt var det ikke nogen Tilfældighed; thi netop i denne Periode, Tiden omkring Aarhundredskiftet, kulminerede den Degeneration, som Malerkunsten eller rettere betegnet Oliemaleriet havde ligget under for i lange Tider. Blandt Malerkunstens Udøvere havde der, set fra et stof-teknisk Standpunkt, udviklet sig, hvad Professor KARL MEYER engang har kaldt et »Skidt-være-med-det-System«. I kunstnerisk Overmod, der kun krævede Respekt for Inspirationens Nedfældning i et øjeblikkeligt Resultat, lod man haant om al material-teknisk Uddannelse, og bedre blev det naturligvis ikke derved, at hensynsløse Fabrikanter tilbød og afsatte til Kunstnerbrug Mængder af Farver, med hvilke det var umuligt at fremstille blot nogenlunde holdbare Malerier.

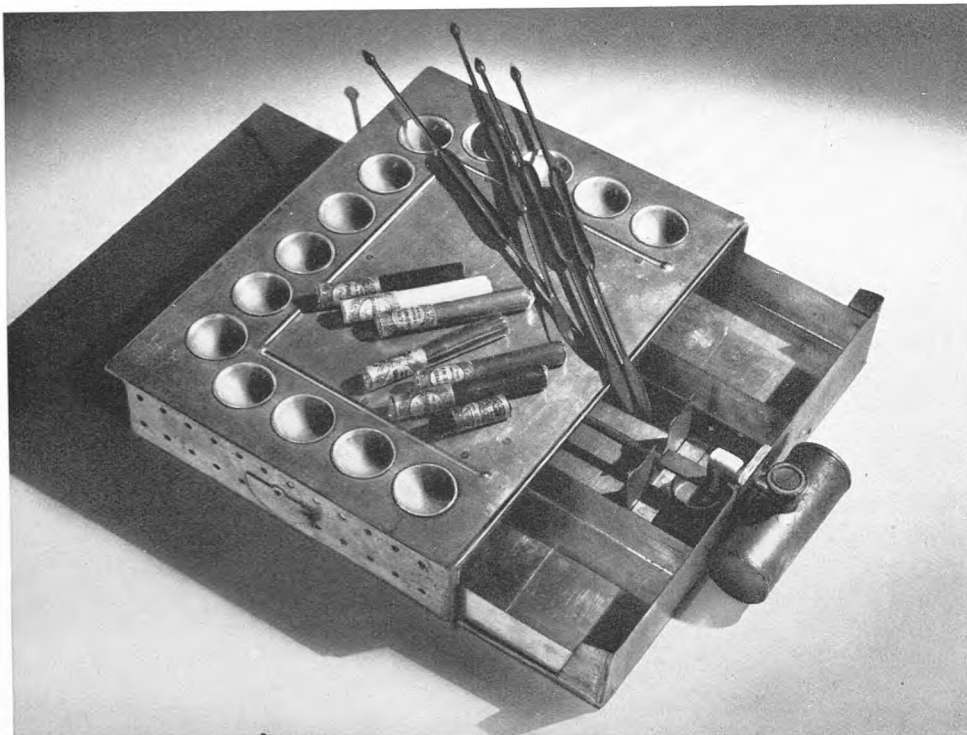
Voksfarver Det var naturligt, at der under disse Omstændigheder rundt omkring blev arbejdet ihærdigt paa at forbedre Oliemaleriet, og inden længe skulde man jo iøvrigt ogsaa her i Landet med Held optage Bestræbelserne i saa Henseende; men en saa fjerntliggende Omstændighed

G. A. Sadolin i sit Studereværelse paa Fasangaarden.

som nogle Gravfund i Ægypten i Slutningen af det 19. Aarhundrede skulde dog for en Periode samle Opmærksomheden hos Kunstnere saavel som Farveteknikere om en forlængst glemt og tildels ogsaa ukendt Teknik — det enkaustiske Voksmaleri. I de nævnte Grave fandt man nemlig nogle flere Tusinde Aar gamle Billeder, der havde bevaret en Friskhed, som var de malede i Gaar. Der var hertil anvendt Voksfarver, og dette Fund gav blandt andre ogsaa G. A. SADOLIN Impulsen til Forsøg paa at genopfinde den Teknik, som med Hensyn til Holdbarhed havde vist sig saa overlegen. Vel var det en gammel Viden, at Vokset i den klassiske Oldtid havde spillet en stor Rolle som Bindemiddel for Farver ikke blot til kunstnerisk, men ogsaa til haandværksmæssig Anvendelse. Og i Tidens Løb har da ogsaa en Række Forsøg været gjort

Palet og Farver til enkaustisk Maleri.

paa at genoplive den gamle Teknik, dels i Frankrig og dels i Tyskland, dog uden at Resultaterne nogensinde havde sat sig dybere Spor. Nu gjorde de ægyptiske Gravfund imidlertid Spørgsmaalet aktuelt paany, og det lykkedes G. A. SADOLIN, der iøvrigt arbejdede under yderst primitive Forhold i sine Værelser hos Dr. HØGSBRO paa Fasangaarden, at naa til Fremstilling af Voksfarver i en saadan Form, at deres Anvendelse ikke frembød større Vanskeligheder, end enhver Kunstner kunde overkomme.

Der blev fremstillet tre Kvaliteter, Enkausto-Voksfarver, Voks-Lakfarver og Voks-Temperafarver. Enkausto-Farverne, der havde Form af faste Stænger eller Tabletter, skulde under Brugen holdes flydende, og SADOLIN konstruerede hertil en med Sprit eller Petroleumsgas op-

varmet Palet. Malingen foregik endvidere under samtidig Anvendelse af et særligt Malemiddel til Forhindring af, at Farverne stivnede i Penslen, saaledes at man undgik den til Voksmaleriet tidligere knyttede Efterbehandling med varme Jern. — En mere moderne Variation af samme Teknik er forøvrigt senere opstaaet i Tyskland, hvor man har varmet Palet og Pensler ved Elektricitet. Noget længere bort fra Oldtidens Teknik kom man ved Brugen af den anden Farve kvalitet — Voks-Lakfarverne. Disse, som SADOLIN fremstillede i halvflydende Form, blev fyldt paa Tuber, og ved Anvendelsen lod de sig fortynde med Olie, Petroleum, Terpentin eller andre Malemidler. De frembød ved Brugen en karakteristisk matblank Overflade og adskilte sig fra Oliefarverne dels ved ikke at slaa ind og dels ved ikke at virke tunge og overfede samtidig med, at de tillod Farverne at gøre sig gældende i endog meget høj Grad. Og endelig fandtes, for Dyrkere af den gamle Temperateknik, de forholdsvis hurtigere tørrende og noget haardere virkende Voks-Tempera-farver.

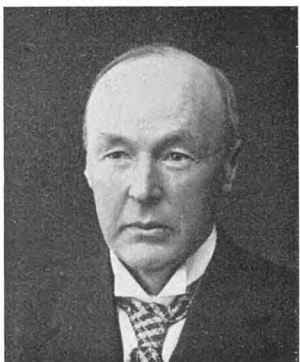
Det siger sig selv, at disse Resultater ikke fremtraadte paa een Gang. Men blandt SADO-LINS Samtidige, den Generation af Kunstnere, hvis Navne for en stor Del har Klang den Dag i Dag, rygtedes det hurtigt, at der paa Fasan-gaarden foregik noget, der havde Bud til dem alle, og som syntes at imødekomme den voksende Stemning for de holdbare Billeder. I Ungdommens Optimisme og forhaabningsfulde Tro paa, at Aarene vil bringe den Anerkendelse,

Olav Høgsbro.

Frode Sadolin.

J. Th. Sadolin.

Samtiden maaske er noget sparsom med, maatte Idéen om Billedernes Holdbarhed nødvendigvis fænge. Derfor kom den ene efter den anden og købte Farver hos SADOLIN — PETER HANSEN, SIGURD WANDEL, HERMAN VEDEL, den svenske Maler GUSTAV WOLMER og den forlængst afdøde HANS SMIDTH. Her kom ogsaa MØHL-HANSEN, hvis Signatur inden længe fandtes paa adskillige af de Etiketter, Brochurer og andre Tryksager, det blev nødvendigt at fremstille, da Fabrikationen antog mere rationel Form. Som et særligt Lyspunkt i Tilværelsen erindrer man endnu Ankomsten af den amerikanske Maler-Professor EMIL CARLSEN, der senere fra sin Lærestol ved National Academy i New York karakteriserede de *Sadolin'ske* Farver i begejstrede Vendinger — »pure and excellent, of great brillancy«.

Ifølge Sagens Natur maatte den Virksomhed, G. A. SADOLIN saaledes drev paa Fasangaarden, give mere Fornøjelse og Øvelse end egentlig økonomisk Fordel. Men baade SADOLIN og hans allerede paa dette Tidspunkt utrættelige og forhaabningsfulde Medarbejder, ESTHER SCHULTZ, var klare over de økonomiske Muligheder, der knyttede sig til Fremstillingen af gode og holdbare Farver, og de var fast besluttede paa, at en Udnyttelse af de uomtvistelige tekniske Resultater skulde naas — komme, hvad der vilde. Og en skønne Dag meldte Skæbnen sig i Dr. HØGSBROS Skikkelse. Dr. OLAV HØGSBRO, hos hvem SADOLIN boede til Leje paa Fasangaarden, var en Broder til den daværende Trafikminister SVEND HØGSBRO og ligesom denne i Besiddelse af en udpræget Virksomhedstrang og en levende Interesse for de Mennesker, der kom indenfor hans Bekendtskabskreds. Allerede længe havde han fulgt det *Sadolin'ske* Farveriveri, halvt med Skepsis, halvt som Morskab. Han kom ofte og bankede paa Døren, naar SADOLIN eller Frøken SCHULTZ rev Farver med deres primitive Glasløber, og hans Interesse førte ham lidt efter lidt til den Overbevisning, at man her havde Spiren til en lønnende Fabrikation. Det gjaldt blot om at skaffe mere gunstige Vækstbetingelser. De mange Drøftelser, der fandt Sted med dette for Øje mellem Dr. HØGSBRO og G. A. SADOLINS to Brødre, Læge FRODE SADOLIN og Pastor J. TH. SADOLIN, som begge var lige interesserede i den paatænkte Udnyttelse, resulterede da hin Septemberdag i 1907

Frk. Esther Schultz paa Fasangaarden.

i den Overenskomst vedrørende Dannelsen af Aktieselskabet *Gunnar A. Sadolins Farvefabrik*, som er gengivet foran.

For det beskedne Beløb, der var G. A. SADOLINS foreløbige Driftskapital, blev der indkøbt Farver samtidig med, at man arbejdede med Spørgsmaalet om Etiketter og Emballage. Det var i denne Periode, Frøken ESTHER SCHULTZ besøgte den lille Fabriks Indkøb af Raastoffer paa den Maade, at hun købte for 50 Øre Koboltblaat i den ene og for 4 Kr. Kraprødt i den anden Butik i Byen — en besværlig og forøvrigt ogsaa kostbar Fremgangsmaade, som imidlertid var dikteret af Frygten for, at Byens Farvehandlere og Fabrikanter skulde blive opmærksomme paa det Arbejde, der forberedtes paa Fasangaarden. Man blev dog hurtigt klar over, at en forretningsmæssig Udvikling under disse Omstændigheder laa længere ude i Fremtiden, end ønskeligt var, og det var der-

for et stort Held for den spirende Fabrik, at den højtansete Forretningsmand, Grosserer GUSTAV HAGE, i Slutningen af Aaret 1907, endnu inden det paatænkte Aktieselskab formelt var traadt ind i Tilværelsen, begyndte at interessere sig for G. A. SADOLIN og hans Farver.

Gustav Hage

Tilknytningen mellem G. A. SADOLIN og GUSTAV HAGE kan som adskillige andre af de første Aars Tildragelser føres tilbage til den senere Fru SADOLINS Person. Frøken ESTHER SCHULTZ var Datter af Fyrmesteren paa Nakkehoved Fyr, og hendes Moder, Fru SCHULTZ, var opdraget hos en Slægtning af GUSTAV HAGE. — Gennem Frøken SCHULTZ, der allerede i 1906 var blevet forlovet med G. A. SADOLIN, hørte GUSTAV HAGE om det Arbejde, de to Unge med saa stor Energi og Overbevisning udfoldede paa Fasangaarden. Som adskillige andre af den virkelige Storhandels Mænd var GUSTAV HAGE under et roligt og stille Ydre dog i Besiddelse af en ikke ringe Sympati for forretningsmæssigt Vovemod og Fantasi. Og en skønne Dag gav denne Sympati sig Udslag i Dannelsen af et nyt Konsortium, hvis primus motor var GUSTAV HAGE. Der blev den 19. December 1907 mellem HAGE som Repræsentant for Konsortiet og G. A. SADOLIN undertegnet en foreløbig Kontrakt, efter hvis Bestemmelser Konsortiet bl. a. overtog hele det forhaandenværende Lager af Farver, Farvestoffer, Tuber, Tryksager og Redskaber til Fabrikationen m. m.

Interessentskabet
Sadolins
Farver

Der blev dog ikke i første Omgang dannet noget Aktieselskab; man ansaa det for mere fordelagtigt indtil videre at benytte Interessentskabsformen, bl. a. fordi man forudsaa og haabede paa, at endnu en Udvidelse snart vilde blive nødvendig, en Formodning, hvis Rigtighed Tiden skulde bekræfte. — Men i en kort Periode hed Firmaet nu *Interessentskabet Sadolins Farver*.

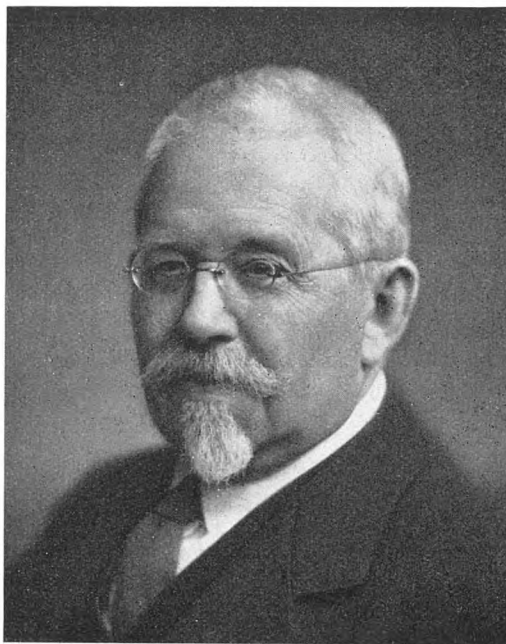
I mere end een Henseende betød den erfarne Forretningsmands Tilknytning til SADOLINS Virksomhed en Gevinst for denne. Mange af de praktiske Vanskeligheder, andre Begyndere har at kæmpe med, undgik man her, idet GUSTAV HAGE paa adskillige Omraader gjorde sig til Talsmand for en Systematisering, hvis første Resultat blev et ordnet Bogholderi. Nu var den Tid forbi, da Frøken SCHULTZ købte Farver rundt i Byen; man søgte og fandt sine egne udenlandske For-

bindelser — for visse Raastoffers Vedkommende Firmaer, med hvem SADOLIN & HOLMBLAD endnu opretholder Samhandelen. Og samtidig var Forholdene nu blevet for smaa paa den Ejendom, Fasangaarden, der ved en ejendommelig Skæbnens Paralleldragning har spillet en Rolle for det *Sadolin'ske* Firma svarende til den, Guldhuset i Sølvgade har spillet for det nuværende Aktieselskabs anden Komponent, *Holmblads* Farvefabrik.

Først paa Aaret 1908 flyttede SADOLIN sin Fabrik ind i en Treværelsens Kvistlejlighed paa Hjørnet af Nordre Fasanvej og Mathildevej, lige overfor Frederiksberg Have. Andet Afsnit af *Sadolins Farvers* Tilbliven var begyndt. Haandløberen blev afskaffet til Fordel for en Farverivemaskine, og til dennes Pasning — foruden til alt andet forefaldende Arbejde — blev nu antaget en Medhjælper. Og medens G. A. SADOLIN i Fasangaards-Perioden havde været sin egen Fabriks Altmuligmand, blev nu ogsaa Salget af Voksfarverne skilt ud fra Virksomheden, idet det blev overtaget af den kendte Kunsthandler ARNBAK, som netop havde aabnet sin Forretning i Bredgade, og gennem hvis Arbejde Kunstnere i endnu videre Kredse end hidtil lærte at skatte Voksfarvernes rige Udtryksmuligheder og tekniske Uangribelighed. Men samtidig viste det sig dog, dels at der stadig var et endnu større Marked for Oliefarverne, og dels at disse i teknisk Henseende lod en Del tilbage at ønske.

G. A. SADOLIN, der var blevet lettet for adskilligt af det Arbejde, som efterhaanden havde frataget ham Tiden til den Eksperimentering, hvor-

Gustav Hage.

med han helst vilde virke, og hvori han selv saa sin Virksomheds Fremtid, kunde nu genoptage Eksperimenterne, og som det første Objekt herfor valgte han Olie- og Dekorationsfarverne. De mest betydende Anker mod Datidens Oliefarver var, at de var overfede og ubehagelige at arbejde med, at Billederne ret hurtigt tabte den oprindelige Klarhed og eftermørknede. Nu begyndte en ny, lang og besværlig Række Forsøg med Olier og Bindemidler, Forsøg, der efterhaanden koncentrerede sig om visse S sammensætninger, med hvilke det lykkedes at gøre Farverne »kortere« og derved lettere at arbejde med samtidig med, at de, hvad Bindemidlernes Forandring under Luftens Indflydelse angik, blev betydeligt forbedrede.

Tilbage stod imidlertid endnu det lige saa vigtige Spørgsmaal om selve Farvestoffernes Paavirkelighed, et Problem, der op gennem Tiderne havde demonstreret sin Betydning i mangfoldige Eksempler paa særlig de gule, grønne og blaa Farvers svigtende Holdbarhed, og hvis Løsning efter Anilinfarvernes Fremkomst var blevet endnu mere paatrængende. Efter at Interessentskabet *Sadolins Farver* det paafølgende Aar blev omdannet til et Aktieselskab af samme Navn, var en af de Opgaver, man stærkest lagde an paa at faa løst, netop den at fremstille Oliefarver af uangribelig Godhed, saavel hvad Bindemidler som Farveægthed angik.

I Erkendelse af den fundamentale Betydning, Raastoffernes Renhed har for en paalidelig Farvefabrikation, og af egen Ufuldkommenhed med Hensyn til Kontrollen heraf, blev der allerede i Juni 1909 truffet en Overenskomst med *Dethlefsen & Meyers kemiske Laboratorium*, i Henhold til hvilken Laboratoriet undersøgte Prøver af alle Olier og Farver, der paatænkte anvendt, og kun de godkendte Stoffer blev benyttet. Hvor nødvendig en saadan Kontrol var, turde med tilstrækkelig Tydelighed fremgaa af, at der blandt 193 Prøver, undersøgt fra 1909 til 1911, fandtes ikke mindre end 46 forfalskede eller urene — og altsaa efter SADOLINS Principer uanvendelige — Stoffer. Det var særlig Professor KARL MEYER, som tog sig af disse Undersøgelser, og hans store Interesse for Maletekniken var ikke mindst i de første Begynderaar overmaade værdifuld for G. A. SADOLIN. Professor MEYER har resumeret sine Er-

faringer paa dette Omraade i et af de Hefter, Selskabet begyndte at udgive i 1911 under Fællestitlen »Farveteknik i løse Blade«. Andre Hefter i denne Serie blev forfattet af Professor JOAKIM SKOVGAARD og G. A. SADOLIN.

Aktieselskabet *Sadolins Farver* blev som nævnt startet i Foraaret 1909; dets Tilværelse regnes formelt fra den 18. Maj 1909. Det var et Selskab med faa Aktionærer, bestaaende af det hidtidige Interessentskabs Deltagere og nogle enkelte nye tilkomne. Som i Interessentskabet var ogsaa i Aktieselskabet Grosserer GUSTAV HAGE

Vagn Aagesen.

den, der overfor de øvrige Deltagere sagde god for G. A. SADOLIN og hans Farvers Fremtidsmuligheder. Og som et Bevis for, at GUSTAV HAGE ikke lovede mere, end SADOLIN kunde holde og Deltagerne være tilfredse med, har man sikkert Lov at fremhæve den Omstændighed, at flere af det første Aars Aktionærer endnu sidder i A/S SADOLIN & HOLMBLADS Bestyrelse.

I SADOLIN & HOLMBLADS Arkiv opbevares det originale Dokument, ved hvilket en Række kendte Mænd giver G. A. SADOLIN Tilsagn om Deltagelse med forskellige Beløb i Oprettelsen af Aktieselskabet *Sadolins Farver*. Øverst paa Listen staar som venteligt GUSTAV HAGES Navn, medens Ingeniør ALEX. FOSS havde tegnet sig som Numer to — og forøvrigt med det største af samtlige Beløb. Blandt de øvrige Deltagere i denne første effektive Aktietegning fandtes endvidere bl. a. *Familien Hages Legat* og dettes Administrator, Godsejer J. HAGE, Nivaagaard, samt nuværende Kammeradvokat VAGN AAGESEN. Hver for sig har disse Mænd gjort sig fortjent af dansk Industri gennem deres Medvirken til at bringe Danmarks Farvefabrikation op over det ret beskedne Ni-

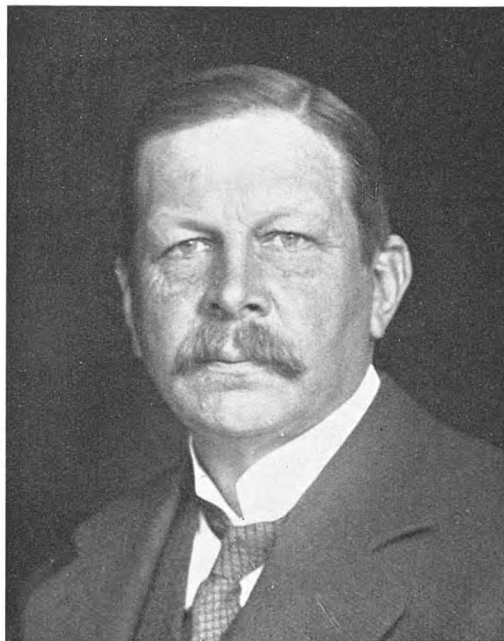
Aktieselskabet
Sadolins
Farver

veau, hvorpaa denne Industri endnu for 25 Aar siden befandt sig. Men den største Del af Æren for, at *Sadolins Farver* og senere SADOLIN & HOLMBLAD fik saadanne Arbejdskaar, som tillod en Ekspansion langt ud over de Grænser, der for Offentlighedens Bevidsthed var sat for denne Form for industriel Foretagsomhed i Danmark, tilkommer dog den Mand, der fremfor alle blev dansk Industris Bannerfører, og hvis Navn endnu i Dag, længe efter hans Bortgang, nævnes med Beundring og Respekt — Ingeniør ALEX. FOSS.

Alex. Foss Oprindelig var det vel ALEX. FOSS' stærke Slægtsfølelse, som henvendte hans Opmærksomhed paa Virksomheden paa Mathildevej. Gennem sin Hustru, MARGRETHE FOSS, født SCHULTZ, en Søster til den senere Fru G. A. SADOLINS Fader, havde FOSS først hørt om G. A. SADOLINS Arbejde med Voksfarverne. Og da senere GUSTAV HAGE gav Udtryk for sin Interesse og Tiltro til de Muligheder, der laa for den nystartede Farvefabrik, var ALEX. FOSS straks parat til at gaa med i det lille Interessentskab, for hvis Regning der blev arbejdet i Begyndelsen af 1908. Paa dette Stadium af Fabrikens Tilværelse var ALEX. FOSS' Indsats endnu af passiv Karakter; men gennem HAGE og sin Hustru holdt han sig dog, trods den uhyre Optagethed hans eget Arbejde og hans Firmas voldsomme Fremgang netop i disse Aar maatte give Anledning til, underrettet om Sagerne Gang paa Mathildevej. Da Udviklingen medførte Nødvendigheden af yderligere Kapitaltilførsel, var ALEX. FOSS den første, som gav GUSTAV HAGE Tilsagn om Støtte til Oprettelse af Aktieselskabet *Sadolins Farver*, ligesom han ud fra sin velkendte og altid vaagne Interesse for at fremme god dansk Industri straks indvilgede i at tage Sæde i den første Bestyrelse. Dermed var etableret den Forbindelse, som skulde vare til FOSS' altfor tidlige Død i 1925, og som blev af den allerstørste Betydning for *Sadolins Farver* og for SADOLIN & HOLMBLAD. I sikker Overbevisning om Industriens Betydning for Danmarks Fremtid og med en aldrig svigtende Evne til at vurdere de Muligheder, Varer og Markeder indebar, var ingen Mand bedre egnet til at være Formand for et Fabrikationsselskab, hvis Fremtid i nøje Pagt med hans egen stærkeste Trang skulde blive en fortsat Ekspansion, end netop ALEX. FOSS.

Som en ydre Tilkendegivelse af Fremgangen var Lejligheden paa Mathildevej allerede forladt kort forinden Aktieselskabets Dannelse, idet man havde set sig nødsaget til at leje større Lokaler paa Vesterbrogade 70 i Mellembygningen. Den samtidige Forøgelse af Driftskapitalen fra Interessentskabets 6000 Kr. til Aktieselskabets 24 000 Kr. gjorde det muligt at indrette hele Virksomheden mere rationelt, end Tilfældet havde været paa Mathildevej — den ene Rive-maskine blev til flere, og Personalet forøgedes efterhaanden til syv Personer samtidig med, at G. A. SADOLIN for første Gang fik et ordentligt Kontor og en Slags Begyndelse til det, han altid havde savnet, et Laboratorium.

Alex. Foss.

Resultatet blev, som Forudsætningerne berettigede, en baade kvalitativ og kvantitativ Fremgang. Foruden Voksfarverne fabrikerede man nu Kunstner-Oliefarver og Dekorationsfarver i Tuber og Daaser, og endelig optog *Sadolins Farver* under den traditionelle Hovedrysten fra den altid skeptiske »Sagkundskab« Fremstillingen af danske Bogtrykfarver. Løvrigt kan det nævnes, at den første Impuls til Optagelse af Trykfarvefabrikationen i Virkeligheden ikke var SADOLINS; den var blevet givet ham allerede paa Mathildevej af en gammel Bogtrykker JANSEN, som hjalp lidt til i Fabriken — oftest med at sætte forkerte Etiketter paa Tuberne og bringe Uorden i det, han pretenderede at ordne. Han beskæftigede sig om Aftenen med selvstændigt Bogtrykkeri og udgød en Dag sin Harme over de høje Priser paa Trykfarver til G. A. SADOLIN med den Bemærkning, at det saamænd var en meget bedre Forretning

Trykfarver

Rivelokale i Fabrikken paa Vesterbrogade.

at lave den Slags end alt det andet, »vi« her gik og arbejdede med. Atter oprandt nu for SADOLIN en Eksperimenternes Periode — fuld af Spænding og Skuffelser, men dog saa tilpas ledsaget af opmuntrende Resultater, at Troen og Arbejdsmodet blev bevaret. Utallige Forsøg afslørede, at der eksisterede saa mange Muligheder for Fejl og Mangler ved Bogtrykfarver, som ingen havde forudset. Trods alt havde G. A. SADOLIN dog en skønne Dag ogsaa sine Trykfarver færdige og kunde begynde den af megen Skepsis og Mistro vanskeliggjorte Indarbejdning af sine Varer blandt Bogtrykkerne. Som det næsten altid gaar i saadanne Tilfælde, maatte der betales endnu flere Lærepenge. De Bogtrykkere, som bedst kunde bruge de nye danske Farver, viste sig nemlig i beklageligt Omfang at være dem, der daarligst kunde eller vilde betale. Men Arbejdet blev ført igennem, og senere Omtale vil

vide, hvor gennemgribende Betydning Trykfarvernes Inddragning under Fabrikationen skulde faa.

Det Arbejde, G. A. SADOLIN i disse Aar udførte, blev af ALEX. FOSS fulgt med den mest levende Interesse og Sympati. Det var et Arbejde efter hans Hjerte, en Kamp mod den Bornethed og Mistro til dansk Industri, det var hans Livsmaal at udrydde. Derfor glædede FOSS sig over hvert lille Fremskridt og opmuntrede til Fortsættelse, hver Gang Skuffelserne indtraf. Med sit sikre Instinkt for, hvad der havde Bærekraft, mistede han ikke et Øjeblik Troen paa, at Anerkendelsen nok skulde komme. Netop i den Periode, da man stred mod de danske Bogtrykkes Vedhængen ved det gamle og Skepsis overfor danske Farver, traadte Ingeniør KNUD SADOLIN ind i Firmaets Ledelse, og overfor en Bemærkning om disse Vanskeligheder gav ALEX. FOSS Udtryk for sin Opfattelse paa følgende karakteristiske Maade: »Det skal De ikke være ked af, Ingeniør SADOLIN. Da vi begyndte at lave Portland-Cement, sagde man ogsaa, at det kunde aldrig gøres i Danmark. Og nu er det dog blevet en ganske god Forretning«.

Ingeniør KNUD SADOLIN, den yngste af Brødrene SADOLIN, var i 1904 Knud Sadolin blevet polyteknisk Kandidat som Bygningsingeniør. Efter i en Aarrække at have opholdt sig i U. S. A. og paa Cuba, hvor han projekterede og ledede forskellige store Ingeniørarbejder, vendte Ingeniør SADOLIN i 1911 atter tilbage til Danmark og indtraadte i Efteraaret samme Aar i Aktieselskabet *Sadolins Farver*, hvis handelsmæssige Leder han blev fra Nytaar 1912. Som sædvanlig var G. A. SADOLIN ogsaa paa dette Tidspunkt beskæftiget med Forsøg — denne Gang paa Fremstilling af Emaillelakker og Fernis. Arbejdet hermed bød — ogsaa som sædvanlig — paa en Række ejendommelige Overraskelser for SADOLINS autodidaktiske Kundskaber i Kemien, Overraskelser, den kinesiske Træolie som Regel havde størst Andel i; men ufortrødent gik Arbejdet videre med Forsøg paa nye Felter og med Forbedring af de allerede indarbejdede Male- og Trykfarver. Man ansaa det nu for hensigtsmæssigt at udbygge Salgsorganisationen, en Tanke, ALEX. FOSS i høj Grad støttede, og man fandt i Ingeniør KNUD SADOLIN en Medarbejder, hvis Kendskab til moderne Forretningsmetoder i Amerika i

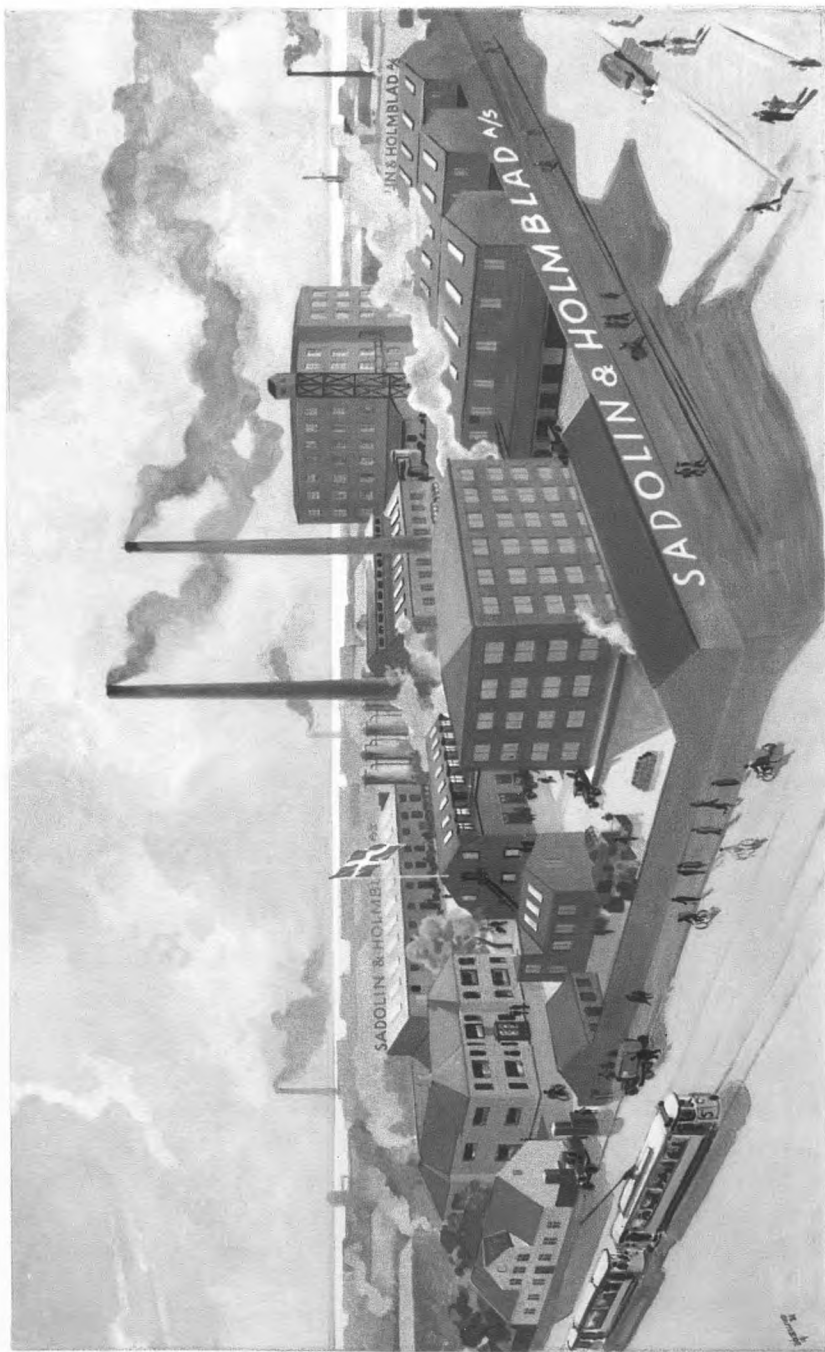
høj Grad kom *Sadolins Farver* til Nytte. Kundernes Antal forøgedes, Omsætningen steg, og inden længe maatte man paany til at overveje Mulighederne for yderligere Udvidelse af Selskabet — herunder først og fremmest en Flytning til større Lokaler.

Ved Overflytningen til Vesterbrogade havde man indrettet Fabriken saa godt, den til Raadighed staaende Kapital tillod. Efterhaanden som Omsætningen var steget, og Kravene til Anlæggets tekniske Ydedygtighed forstærkedes, var det imidlertid naturligt, at der viste sig en Del Brist i Form af tekniske Mangler og følgelig i Rentabilitetsevne. Paa adskillige Omraader var det klart, at man producerede for dyrt, men samtidig øjensynligt, at en Billiggørelse af Produktionen i teknisk Henseende ikke vilde frembyde Vanskeligheder; den nødvendige Basis herfor — Salgets Stigning — var til Stede. Endvidere maatte man regne med, at Salgets Tiltagen ogsaa vilde stille Krav om forøget Driftskapital. Overvejelserne maatte med andre Ord naturligt samle sig om Muligheden for gennem en yderligere Kapitaltilførsel at iværksætte den Rationalisering og Kapacitetsforøgelse, hvis Nødvendighed man erkendte.

Det var for den unge Virksomheds Fremtid et overordentlig alvorligt Problem, der her trængte sig paa. Mange og lange Konferencer, utallige Overslag og Beregninger vedrørende Udsigterne for en større Virksomhed blev Brødrene SADOLINS daglige Arbejde. Omsider naaede man hermed saa vidt, at fuldt udformede Forslag til Udvidelser og Flytning af hele Fabriken kunde forelægges Selskabets Bestyrelse. Forhandlingerne antog fastere Form og tilendebragtes foreløbig derved, at Ingeniør ALEX. FOSS gav Brødrene SADOLIN Tilsagn om at stille den nødvendige Kapital, 50 000 Kr., til Raadighed.

Atter havde Ingeniør FOSS vist i Praksis det Storsyn og den klare Forudseenhed, han ønskede, at ogsaa andre skulde have overfor dansk industrielt Initiativ, og vist sin Tillid til Brødrene SADOLIN og deres Virksomhed, i Virkeligheden uden anden Garanti end sin egen Tro paa Muligheden af at skabe en dansk Farvefabrik i konkurrencedygtig Form. Og den nye Industri svigtede ikke Tilliden. Den voksede, og den blev i Løbet af faa Aar til den største Farvefabrik i Skandinavien, A/S SADOLIN & HOLMBLAD.

Del af Fabriken i Holmbladsgade 1932.
Efter Maleri af THOR BØGELUND

SADOLIN & HOLMBLAD

EN Dag i 1919 — efter at Firmaet SADOLIN & HOLMBLAD i en Aar-række havde været en Kendsgerning — bragte et ejendommeligt Spil af Skæbnen et i flere Maader interessant Fortidsdokument i Hænderne paa Brødrene SADOLIN. Direktør G. A. SADOLIN sad ved sit Skrivebord optaget af at søge Klarhed over de Omstændigheder, under hvilke den i dette Aar jubilerende *Holmblads* Farvefabrik havde arbejdet, da Telefonen ringede. Fra Varehuset *Røde Lygte* i Skoubogade spurgte man, om en Lommebog, der bar Navnet P. L. HOLMBLAD og Aarstallet 1846, havde Tilknytning til SADOLIN & HOLMBLAD. En ung Mand, ansat i *Røde Lygte*, havde i Sølvgade fundet denne Lommebog, og man søgte nu dens retmæssige Hjemsted. Efter at Direktør SADOLIN havde indfriet det af gamle P. L. HOLMBLAD i 1846 afgivne Løfte om, at »Finderen erholder Duceur«, overgik Bogen i SADOLIN & HOLMBLADS Eje. Her fandtes netop, hvad man saa ivrigt havde søgt, Vidnesbyrd om den Fabrikationsvirksomhed, der allerede i Midten af forrige Aarhundrede havde været drevet af den *Holmblad'ske* Fabrik. Og som et næsten usandsynligt Varsel om senere Tiders Begivenheder fandt man paa en af Bogens første Sider det ikke mindst den Gang saa sjeldne Navn SADOLIN. Men ogsaa mere reelle Fakta gav den gamle Fabrikants pertentlige Notater.

Holmblads
Farvefabrik

De i det foregaaende nævnte Planer til Udvidelse af *Sadolins Farver* var ret uventet blevet ændrede, idet Grosserer GUSTAV HAGE en Dag i 1912 fremsatte Forslag om en Sammenslutning med *Holmblads* gamle Farvefabrik, hvis Indehaver, Fabrikant L. FRIIS, iøvrigt var Medlem af Bestyrelsen for *Sadolins Farver*. Paa dette Tidspunkt var *Holmblads* Fabrikationsomraade i Virkeligheden forholdsvis snevert. De Optegnelser, som syv Aar senere gennem P. L. HOLMBLADS Lommebog kom for Dagen, bekræfter overfor Nutiden, at Virksomhedens Fabrikation

Sammenslut-
ningen 1912

spændte over færre Varegrupper i 1912 end omkring 1850. Da havde P. L. HOLMBLAD drevet en virkelig kemisk Fabrikation af tørre Mineralfarver; foruden at slemme og pulverisere Kridt og andre Jordfarver havde han — i hvert Fald i mindre Stil — fældet saadanne elementære Farver som Kromgult, Zinkgult og Pariserblaat samt Blandingsfarverne af disse, Kromgrønt og Zinkgrønt. Dertil havde han haft en veritabel Lakfabrikation, hvortil han ifølge Optegnelserne foretog Indkøb af Linolie og Kopaler.

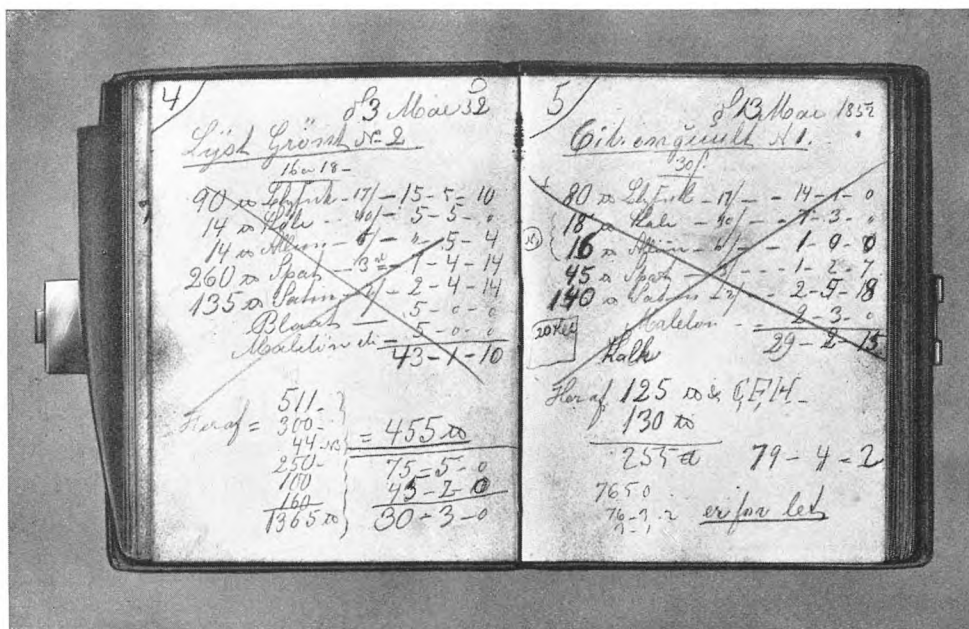
Men Udviklingen havde medført, at det *Holmblad'ske* Firma lidt efter lidt var gaaet over til at drive Grossistvirksomhed paa Bekostning af Fabrikationen, og paa det Tidspunkt, da Sammenslutningen med *Sadolins Farver* fandt Sted, var det vigtigste Fabrikationsemne olierevne Farver i Pasta til Brug for Malere. Tørfarvefabrikationen havde man helt opgivet, og Fremstillingen af Lakker og Tørrelser var indskrænket til nogle faa Kvaliteter. Trods denne Simplifikation i Fabrikvirksomheden var dog Firmaets Produktion saavel som dets Omsætning steget jevnt under Fabrikant FRIIS' Ledelse i de sidste 20 Aar. FRIIS havde

ogsaa Æren for, at de tidligere paa forskellige Steder i Byen installerede Afdelinger — Farveriveriet og Lakfabriken — var blevet samlet i Holmbladsgade under rummelige Pladsforhold, som tillod yderligere Udvidelser.

Mere pessimistisk anlagte Naturer end ALEX. FOSS og GUSTAV HAGE vilde maaske have næret uovervindelige Betæneligheder ved at etablere Samarbejde mellem Lederne af de to i Væsen

P. L. Holmblads Lommebog.

Recepter i P. L. Holmblads Lommebog.

vidt forskellige Virksomheder, den unge, til et hastigt Tempo og stadig Forsøgsvirksomhed tilvante *Sadolins*'ske Fabrik, og den mere konservative, traditionsbundne *Holmblads* Farvefabrik. Men Forsøget blev gjort, og *Sadolins Farver* flyttede til Fabriken i Holmbladsgade. Forsigtigvis indledede man med at lade de to Afdelinger arbejde hver under sin oprindelige Ledelse i de første Par Aar; men det viste sig dog hurtigt, at en fuldstændig Sammensmeltning var baade gennemførlig og fordelagtig.

Med Udgangen af Februar 1914 skete den endelig Sammenslutning af de to Afdelinger, og samtidig fordeltes Ledelsen af SADOLIN & HOLMBLAD saaledes, at G. A. SADOLIN og KNUD SADOLIN blev henholdsvis teknisk og merkantil Direktør for hele Firmaet, medens dettes Pengeadministration blev varetaget af Fabrikant FRIIS, indtil denne med Udgangen af 1917 trak sig ud af det aktive Arbejde i Fabriken. Fabrikant FRIIS har dog stadig Sæde i Selskabets Bestyrelse.

Omlægning af Ledelsen 1914

L. Friis.

Brødrene SADOLINS mange Planer om produktionstekniske Forbedringer og Optagelse af nye Fabrikationer kunde tilsyneladende nu imødesee deres snarlige Realisation. Da indtraf i hastig Rækkefølge et Antal Begivenheder, hvis langtrækkende Virkninger en Overgang truede med at kuldkaste alle Beregninger og Forventninger. — Samtidig med den forannævnte Omlægning af Ledelsen var Fabrikant FRIIS' Kompagnon, den handelsmæssige Leder af det *Holmblad'ske* Firma, M. DE LA LAING, udtraadt af Firmaet. I Betragtning af de Aftaler, der ved denne Lej-

lighed var truffet, vakte det hos SADOLIN & HOLMBLAD Forundring og en ikke ringe Ængstelse, da man i Dagene umiddelbart efter DE LA LAINGS Udtræden modtog en Række Opsigelser fra de mest betroede af Fabrikens Funktionærer. Firmaets Repræsentationsvirksomhed var blevet varetaget af DE LA LAING og en Rejsende; nu fulgte denne sidste DE LA LAING ud af Firmaet samtidig med, at baade Forvalteren, to Formænd og Kontorets Førstemand gik over til den af DE LA LAING startede Farvefabrik i Knippelsbrogade. Ja, endog blandt Fabrikens Arbejdere havde han udsøgt sig en lille Stab af de bedste.

Stillet overfor dette tilsyneladende katastrofale fait accompli — en Fabrik berøvet sine mest nødvendige Medarbejdere — antog Brødrene SADOLINS Arbejde pludselig en ny Karakter. Man skulde nu til at opdrage og instruere et delvis nyt Driftspersonale til Erstatning for de bortgaaede samtidig med, at man stod overfor et velorganiseret Forsøg paa at fratage Selskabet dets egen gamle Kundekreds. Det, der var tænkt at skulle være en Fortsættelse af de to indarbejdede Virksomheders Resultater, viste sig nu at blive et Opbygningsarbejde paa helt nyt Grundlag.

Det blev en haard, men ikke langvarig Kamp; DE LA LAINGS Konkurrence blev tvunget i Knæ og betød efterhaanden mindre og mindre, indtil den i 1925 bragtes endeligt til Ophør ved DE LA LAINGS Død og SADOLIN & HOLMBLADS Overtagelse af hans Firma. Men i de første Aar havde Situationen flere Gange tegnet sig meget alvorligt; adskillige Funktionærer og Rejsende blev prøvet og gik ud af Fabrikens Historie igen, før man fandt de Medhjælpere, som hver paa sit Omraade har ydet Firmaet fremragende Hjælp i de første Aars seje Slid for at sikre Afsætningen af Fabrikens Produktion.

Endnu en Omstændighed havde i Foraaret 1914 bidraget til at skabe Utryghed indenfor Selskabet. En Del af de Aktiver, som gennem det *Holmblad'ske* Firma var indbragt i SADOLIN & HOLMBLAD, bestod i Vekseltilgodehavender, delvis hidrørende fra tidligere Byggeengagementer. Til Udligning af en Række Tab, som efterhaanden konstateredes paa disse Poster, ansaa man det i Juli 1914 for rigtigst at nedskrive de *Holmblad'ske* Aktiver til Halvdelen af den Værdi, hvormed de indgik i Aktiekapitalen, som derefter atter udvidedes med et tilsvarende Beløb.

Det økonomiske Grundlag for Fabrikens Videreførelse var nu til Stede, men allerede forinden Forholdet til Fabrikens Kundekreds var bragt i Orden, udbrød Verdenskrigen i August 1914. Den tyske Mobilisering bevirkede, at Trykfarveafdelingens tyske Værkmester lod Firmaet i Stikken. Ikke efter Varsel og Aftale — men ganske stille og dulgt; og det værste af det hele var, at han tillige ansaa det for nødvendigt eller rigtigt at medtage samtlige Fabrikens originale Receptbøger fra saavel Trykfarve- som Lakfabriken. Føjes dertil de øvrige Besværligheder, Krigens Kaos bragte over Farve- og Lakindustrien, hvis Varer saa godt som alle var Krigskontrabande, vil man forstaa, at de unge Direktørers første Aar som ansvarlige Ledere af den haardt anspændte Fabrik ikke var nogen Dans paa Roser.

De første Dages Krigsfeber stilnede af, og Erhvervslivets Puls begyndte endnu inden Udgangen af 1914 atter at arbejde normalt. Augustdagens Panik og kaotiske Handelsforhold omsattes i en hurtigt tiltagende Aktivitet og Efterspørgsel efter Varer af enhver Art. Senere

Verdens-
krigens Ud-
brud 1914

udviklede Forholdene sig som bekendt saaledes, at Efterspørgslen vedblev eller snarere tiltog, medens Mulighederne for at fremskaffe de for Fabrikationen nødvendige Raavarer efterhaanden skrumpede ind i en for Leveringsdygtigheden og Kvalitetsstandarden højst betænkelig Grad.

Som i andre Industrier maatte ogsaa Farveindustrien reducere sine Krav om tilvante Raastoffer og tage baade Fantasi, teknisk Viden og købmandsmæssig Dygtighed i Brug for at omdanne allehaande ejendommelige Raastoffer og Surrogater herfor til anvendelige Farver og Lakker. Naturligvis maatte ogsaa de ofte rent fantastiske Priser paa Raavarer faa en vis Betydning; men i det store og hele var Priserne under den umættelige Varehunger et Spørgsmaal, der rangerede efter Leveringsevnen. Og Resultatet heraf maatte da nødvendigvis blive, at Firmaets økonomiske Forhold i Løbet af kort Tid tillod Iværksættelse af en Række af de allerede før 1914 tiltrængte Udvidelser og Moderniseringer. Til Gavn for den kommende Tids Konkurrence- og Produktionsevne blev der da ogsaa i disse Aar, da mange andre Selskaber ubetænksomt lod de indtjente Kapitaler forsvinde i store Udbytter, Friaktier og andre uproduktive Investeringer, raadet Bod paa tekniske Mangler i den gamle Fabrik i Holmbladsgade. Allerede i 1914 havde man begyndt Fremstilling af baade hvide og kulørte Emaillakker, og da Kravene til Leveringsevnen hurtigt voksede, blev det et Par Aar efter nødvendigt at indrette et fuldstændigt Specialanlæg til denne Fabrikation. I det hele taget udfoldedes i disse Aar en meget stærk Aktivitet indenfor samtlige Afdelinger, og det kan nævnes, at f. Eks. de senere ret betydende Produktioner af Rustbeskyttelsesfarver og Skibsbundfarver første Gang blev optaget i 1917.

Emaillakker

Paa den anden Side kan man i Dag, da man har de sidste Krigsaars Gründerperiode paa tilpas Afstand, kun anerkende det Maadehold, Ledelsen netop i disse Aar under Markedets forcerede Krav om Varer for enhver Pris udviste med Hensyn til Udvidelser.

Thi vel begyndte SADOLIN & HOLMBLAD saaledes efterhaanden en Række nye Fabrikationer, men man gik stadig frem paa den Maade, at der indenfor de eksisterende Rammer skabtes Sikkerhed for, at man

magtede de nye Opgaver, før der blev bundet Penge i dyre Anlæg. Denne Leveregel, ikke at slaa større Brød op end man kunde bage, blev ogsaa i den Tid, da Dansen om Guldkalven gik vildest, fulgt med megen Samvittighedsfuldhed hos SADOLIN & HOLMBLAD. — Og tog man maaske ikke de saakaldte store Chancer, saa undgik man til Gengæld de store Tab. Det viste sig bl. a. derigennem, at selv i det Aar efter Krigen, 1921, da alle Priser, ikke mindst indenfor Kemikaliebranchen, faldt, ofte til en ringe Brøkdel af, hvad de havde været Maaneder i Forvejen, kunde SADOLIN & HOLM-

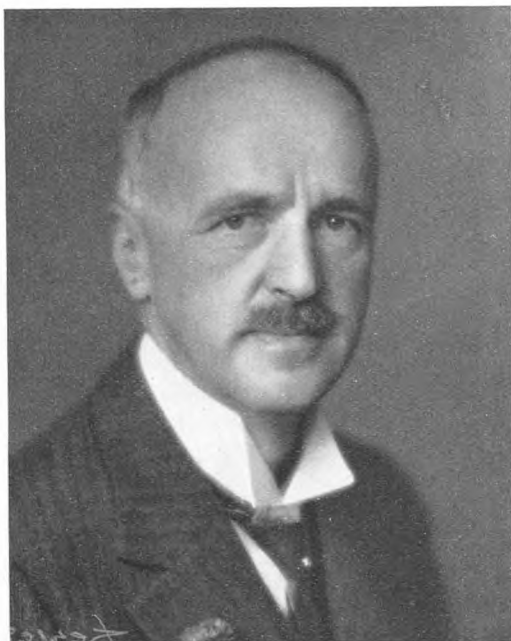

G. A. Sadolin.

BLAD uanfægtet af Krise og Deroute betale Udbytte til sine Aktionærer. Samtidig kunde man med en vis berettiget Stolthed fremhæve, at SADOLIN & HOLMBLAD, hvis Handelsomraade unægtelig hørte til de i saa Henseende absolut farligste, ikke paa noget Punkt havde været i Kollision med de af *Den overordentlige Kommission* fastsatte Regler.

Krigens Ophør bragte ikke den økonomiske Fred, man havde haabet paa; i Stedet for Genoplivelsen af normale Handels- og Samfundsforhold blev den danske Industri Vidne til og Offer for en Række nye katastrofale Foreteelser indenfor Evropas Erhvervsliv. Prisfald og svigtende Købeevne, Valutaderoute og Dumpingkonkurrence paa praktisk talt alle Omraader rettede det ene alvorlige Stød efter det andet mod Danmarks Industri. Nu kom det SADOLIN & HOLMBLAD til gode, at man i Pengerigelighedens Tid havde tænkt mere paa Konsolideringen og Produktionens Rationalisering end paa Udbetaling af store Udbyt-

Efterkrigstiden

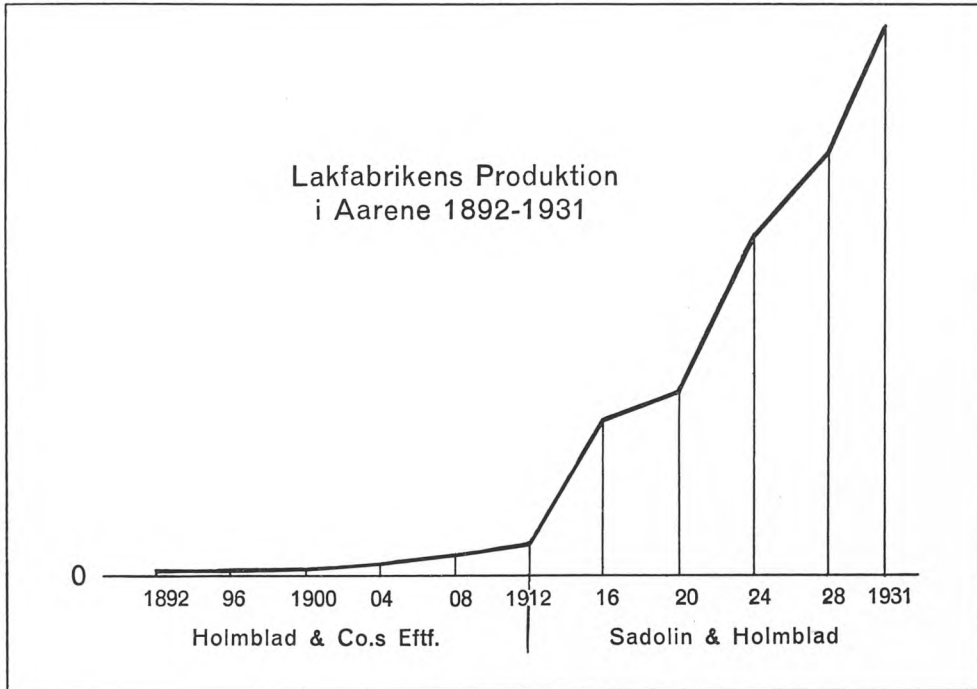
Knud Sadolin.

ter. Nu var Priserne faldet, og nu betød det noget, at man i den gode Tid, da Varepriserne fristede til at negligere Produktionsomkostningerne, havde haft Fremsyn nok til at forstaa den tekniske Standards Betydning.

Som man i teknisk Henseende sikrede sig den billigste Produktion, saaledes arbejdede man i handelsmæssig Henseende med den største Forsigtighed. Følelsen af, at man havde naaet Konjunkturbølgens Top, havde allerede før 1920 begyndt at skabe Utryghed. At Ledelsen i denne Opfattelse var i nøje Overensstemmelse med Bestyrelsen og dens Formand, viser den Udtalelse,

Ingeniør FOSS fremsatte i et Brev til Brødrene SADOLIN, dateret Høvidgaard den 20. August 1919. Om Spørgsmaalet Kreditydelse siger ALEX. FOSS heri: »Det var heldigt, om De kunde undgaa at udvide den (Krediten) synderligt. I 1921 har vi nok en Finanskriser med Falliter. Det skulde ikke undre mig«.

Som saa ofte før fik ALEX. FOSS Ret. Krisen kom, men selv om den naturligvis ikke kunde lade en Virksomhed af SADOLIN & HOLMBLADS Størrelse uberørt, saa havde man dog i sine Dispositioner taget saadanne Hensyn til Prisfaldets mulige og snarlige Indtræden, at de økonomiske Konsekvenser, som allerede nævnt, end ikke forhindrede, at man endog det værste Prisfaldsaar kunde give Aktionærene et passende Udbytte. En indirekte Følge af Pengemarkedets voldsomme Stramning fik man dog at mærke, idet Landmandsbanken paa et givet Tidspunkt saa sig nødsaget til at opsigte den Kassekredit, uden hvilken det stærkt ekspanderende, unge Firma først i de senere Aar har kun-

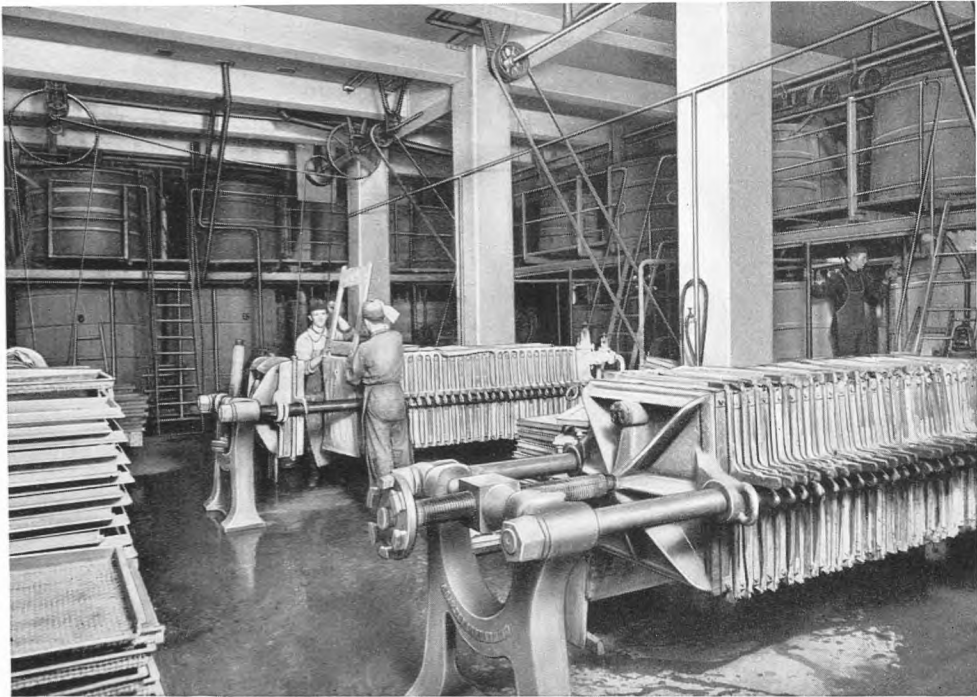

net arbejde. Paa ALEX. FOSS' Foranledning søgte man derfor en tilsvarende Kredit i Handelsbanken og fik den mod Ingeniør FOSS' personlige Kautio n for 1 Million Kroner – en Handling, der paa karakteristisk Maade illustrerer den Tillid, ALEX. FOSS nærede til Virksomheden og dens Ledelse.

Der var da ogsaa, trods Krise og Arbejdsløshed nok at bruge Penge til. Thi Produktionen steg stadig, og Antallet af nye Omraader, indenfor hvilke SADOLIN & HOLMBLADS Frembringelser vandt Anerkendelse, har i Tiden efter Krigen været i jevn og solid Fremgang. F. Eks. var Produktionen af Malerfernis i 1920 firedoblet i Forhold til 1912, medens Fremstillingen af Lakker og Sikkativer endog var seksdoblet. Denne stærke Stigning var kun muligjort ved, at Lakfabriken ved en fuldstændig Ombygning var blevet betydelig udvidet og moderniseret. I 1919 havde man oprettet en særlig Afdeling for færdige, tilberedte Olie-

Produktionens Stigning

Interiør fra Tørfarvefabriken.

farver, et Fabrikat, der gennem en Aarrække havde været kendt i Amerika. Samtidig stillede saavel Trykfarvefabrikationen som Ekspedition og Laboratorier Krav om bedre Pladsforhold, og da enhver Mulighed for Forbedringer i saa Henseende gennem Smaaudvidelser og Omflytninger efterhaanden var udtømt, maatte man i 1920 skride til Opførelsen af en ny 3-Etagers Fabrikbygning paa en af nogle i Aarene 1917—1919 indkøbte Grunde. For en Aarrække mente man nu at have sikret sig rigelig Plads.

Tørre Farver

Som før omtalt var den gamle *Holmblad'ske* Fremstilling af tørre Farver helt opgivet inden Sammenslutningen med *Sadolins Farver* i Aaret 1912. G. A. SADOLIN gjorde meget tidligt opmærksom paa Nødvendigheden af, at denne Fabrikation blev genoptaget. Foruden de kemiske Mineralfarver, som HOLMBLAD i sin Tid havde fremstillet, havde

Interiør fra Tørfarvefabriken.

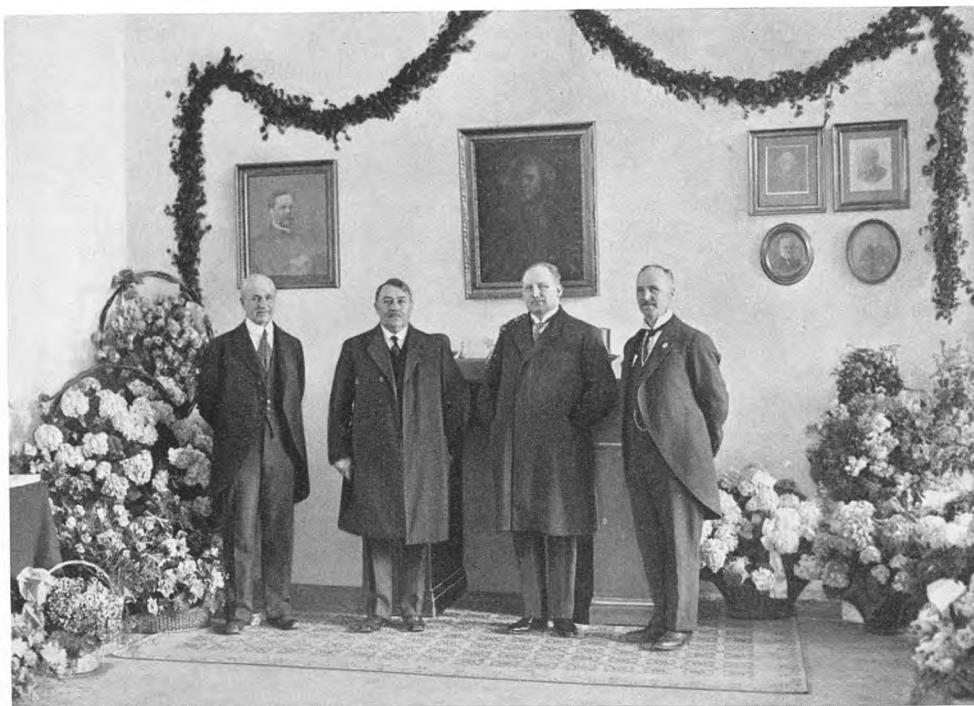
en ny Klasse Farvepigmenter vundet stigende Anvendelse til saavel Malerfarver som Trykfarver, nemlig de ved Hjælp af Tjærefarvestoffer fremstillede Farvelakker. Der maatte altsaa arbejdes fra Bunden med omfattende Laboratorieforsøg, før den i sine Enkeltheder saa lunefulde Fremstilling af tørre Farver igen kunde paabegyndes, og der skulde gaa nogle Aar, inden den blev ført ud i Livet i virkelig betydende Omfang. Fra 1915 fabrikerede man dog Farver, der i det væsentlige kunde fremstilles ved tør Blanding, og et Par Aar senere indrettedes en mindre Forsøgsfabrik for nedfældede Farver.

Endelig blev i 1923 efter nye omfattende Studier og Forsøg indrettet en komplet og moderne Fabrik for Fremstilling af fældede Mineralfarver og Farvelakker. Det var naturligvis først og fremmest for at kunne forsyne Fabrikens andre Afdelinger med Tørfarver, at denne

Fra Trykfarvefabriken.

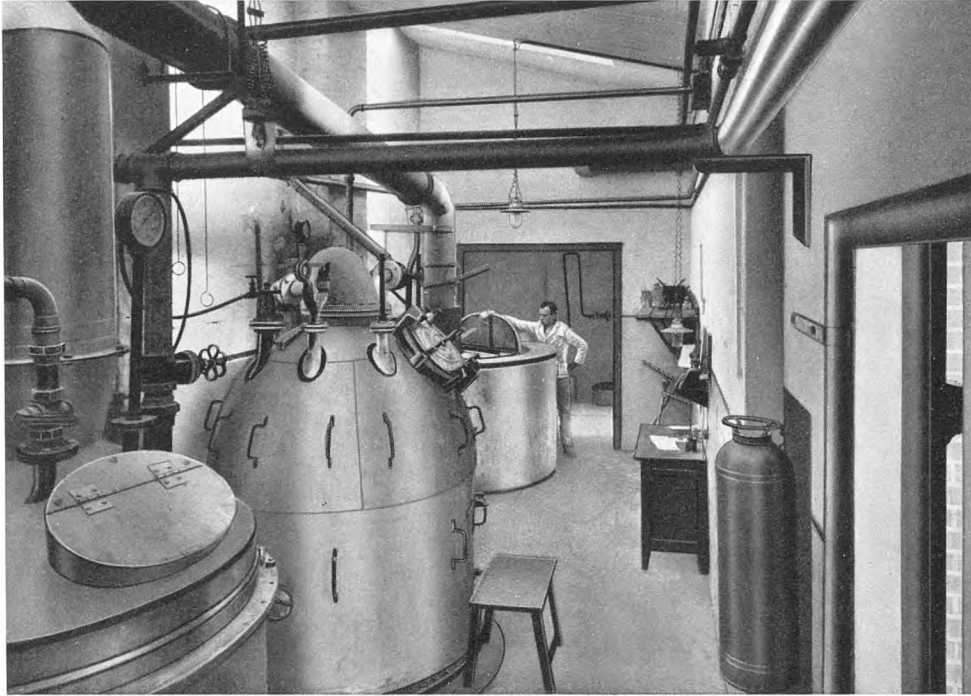
Rivesal for kulerte Trykfarver.

Fra Festligheden i Anledning af Firmaets 150 Aars Jubilæum i 1927.

Fabrikation var sat i Gang; men det viste sig, at man ogsaa kunde sælge disse Farver, og man opnaaede inden længe en anselig Omsætning. — Under denne Afdelings Produktion indgik ogsaa snart betydelige Leverancer af fældede Farver i Dejgform til Tapetfabriker ligesom den med særligt Held optagne Fabrikation af Vægfarver i Pulverform til Udrøring med Vand. Baade i Mængde og i Antal af forskellige Farver forøgedes Tørfarvefabrikationen saa hurtigt, at man allerede i 1927 maatte bygge en ny stor Fabrikbygning alene hertil. Det er af megen Interesse at kunne fastslaa, at hele den omtalte, smukke Udvikling af Fabrikationen af tørre Farver har kunnet gennemføres uden Hjælp af udenlandske Værkmestre eller Teknikere. Saavel de teknisk-videnskabelige Undersøgelser som den mere praktiske Del af Arbejdets Tilrettelægning er gennemført af danske Ingeniører.

Fra Ferniskogeriet.

Blandt de ældre Afdelinger, for hvilke Tørfarvefabriken har haft Betydning, maa særlig fremhæves Afdelingen for kulørte Trykfarver. Netop til Trykfarver stiller man de mest vidtgaaende Fordringer til Farvepulverne, og det er af den største Vigtighed for en Trykfarvefabrik selv at kunne studere alle de Detailler, hvorpaa det i denne Henseende kommer an. Udviklingen og Fremskridtene i Tørfarvefabriken er da ogsaa blevet fulgt af tilsvarende Forbedringer i Trykfarveafdelingen, og disse Forbedringer har igen været en medvirkende Aarsag til den stærke Produktionsstigning, som denne Afdeling kan udvise i de seneste Aar. Det har været nødvendigt at udvide Afdelingen for kulørte Trykfarver betydeligt nu i 1932, og Samarbejdet med Tørfarvefabriken kom ved denne Lejlighed til et synligt Udtryk derved, at Trykfarverne blev installeret i to nye Etager paa Tørfarvefabrikens Bygning.

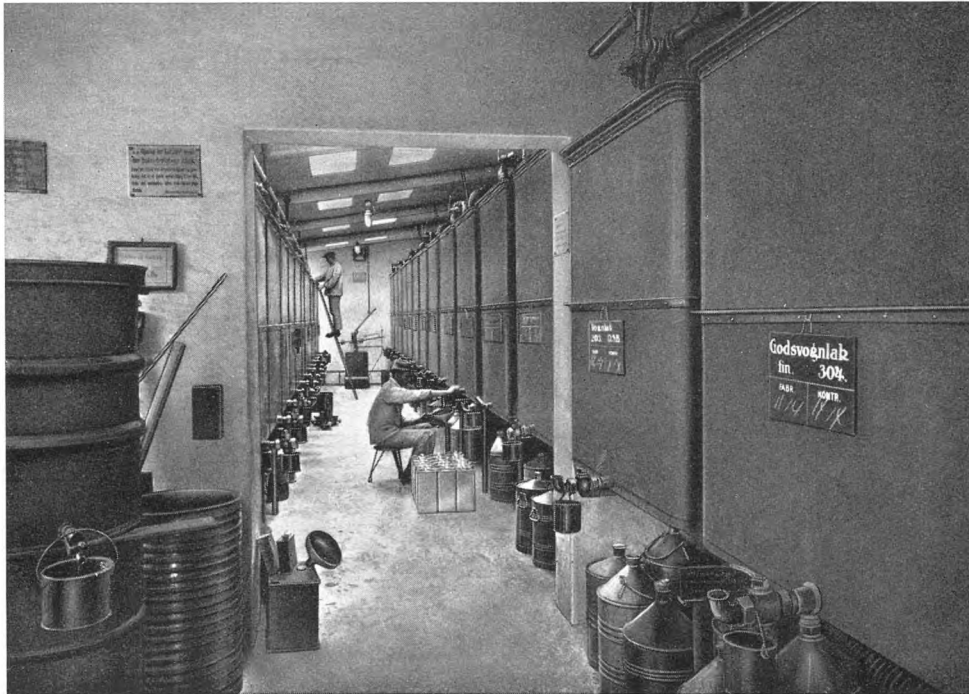
Kulørte
Trykfarver

Smelterum i Lakfabriken.

Nitro-
cellulose-
produkter

Et andet typisk Eksempel paa en Specialfabrikations Udvikling indenfor SADOLIN & HOLMBLADS Fabrikationsomraade frembyder Nitrocelluloselakkerne og Nitrocelluloseemailerne. Som det første danske og iøvrigt et af de første evropæiske Firmaer optog SADOLIN & HOLMBLAD i 1925 Fremstillingen af disse Produkter, blandt hvis Brugsomraader først og fremmest Automobillakeringen har Betydning. Men efterhaanden har man ogsaa indenfor saavel Malerhaandværket som Industrien fundet en Række forskellige andre Anvendelser for Nitrocellulosefarverne, og de Lokaler i den gamle Fabrik, i hvilke man havde begyndt Fabrikationen af Sado-Lak og -Emaille, blev hurtigt for smaa, saaledes at der i 1929 maatte bygges en særlig til Arbejde med disse brandfarlige Stoffer indrettet Fabrikbygning. Nitrocellulosefarvernes Teknik er oprindelig udviklet i Amerika, og med saa meget

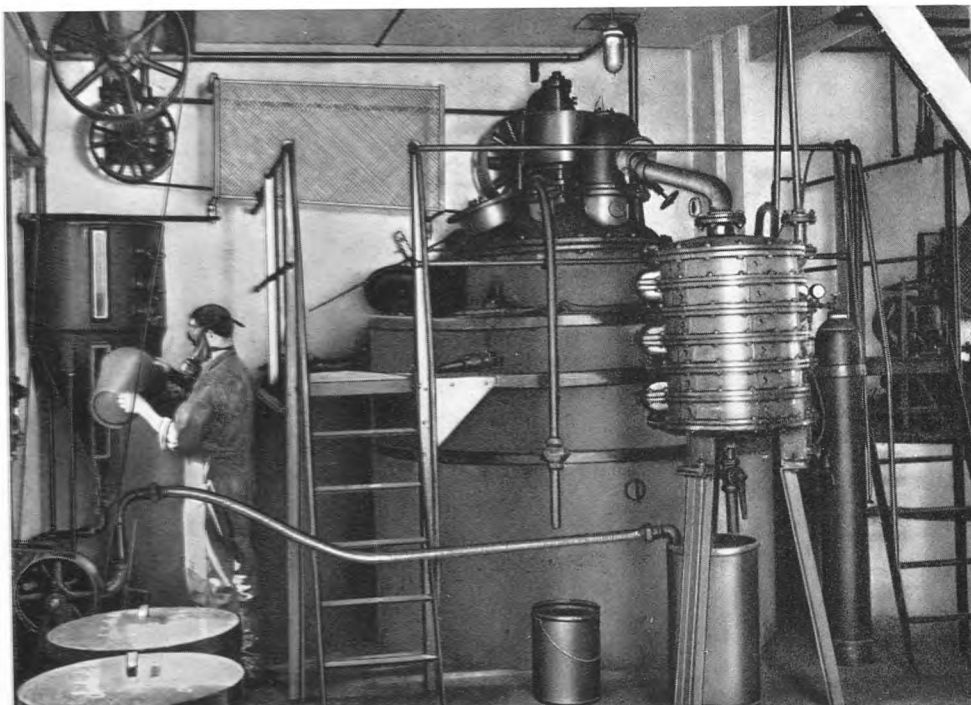

Et af Laklagrene. Firmaet har Tanks til Lagring af ialt 250 Tons Lak.

des større Stolthed kan man derfor henvise til, at ogsaa denne Fabrikations Omplantning til Danmark hos SADOLIN & HOLMBLAD har fundet Sted uden Indkaldelse af udenlandske Fagfolk af nogen Art.

Men Arbejdet paa de nye Felter har dog ikke svækket Interessen for Opretholdelse og Forbedring af de forlængst indarbejdede Fabrikationer. En rigelig Del af de Ombygninger og Udvidelser, de sidste Aar har bragt indenfor SADOLIN & HOLMBLAD, er da ogsaa kommet Lakfabriken til gode. Dens Kapacitet er i flere Tempi blevet forstørret, dels ved Lokaleforøgelser, dels ved Anskaffelse af moderne Centrifugeanlæg, nye Oliefyringsanlæg o. s. v. I 1928 optog man Fabrikationen af særlige Isolationslakker for den elektrotekniske Industri, en Vareart, man hidtil havde maattet købe i Udlandet. Og samtidig er Produktionen af Lakker og Lakfernis i Forhold til 1920 tredoblet.

Fernis og Lak

Interiør fra Fabriken for syntetiske Farvestoffer.

SADOLIN & HOLMBLADS Lakfernis *Sahocol* er nu den mest solgte Lakfernis i Danmark.

Der kan være Grund til at nævne, at Firmaet i 1929 overtog Farvefabriken *Temporin*, der som Specialitet fabrikerede matte Oliefarver til Vægge. Denne Fabrikation havde ogsaa i en Aarrække været drevet af SADOLIN & HOLMBLAD, som stadig fører sit oprindelige Fabrikat foruden det i sin Tid af *Temporin* fremstillede.

Tjærefarver

Endelig skal omtales den af SADOLIN & HOLMBLADS Specialfabriker, med hvis Eksistens Offentligheden først i Sommeren 1932 er blevet bekendt, Tjærefarvefabriken. Efter en almindelig udbredt Opfattelse er Fabrikationen af syntetiske Farvestoffer (Tjærefarver, »Anilinfarver«) en Virksomhed, paa hvilken Tyskland ifølge teknisk Overlegenhed havde erhvervet en Slags Monopol. Men det tyske Hegemoni blev brudt

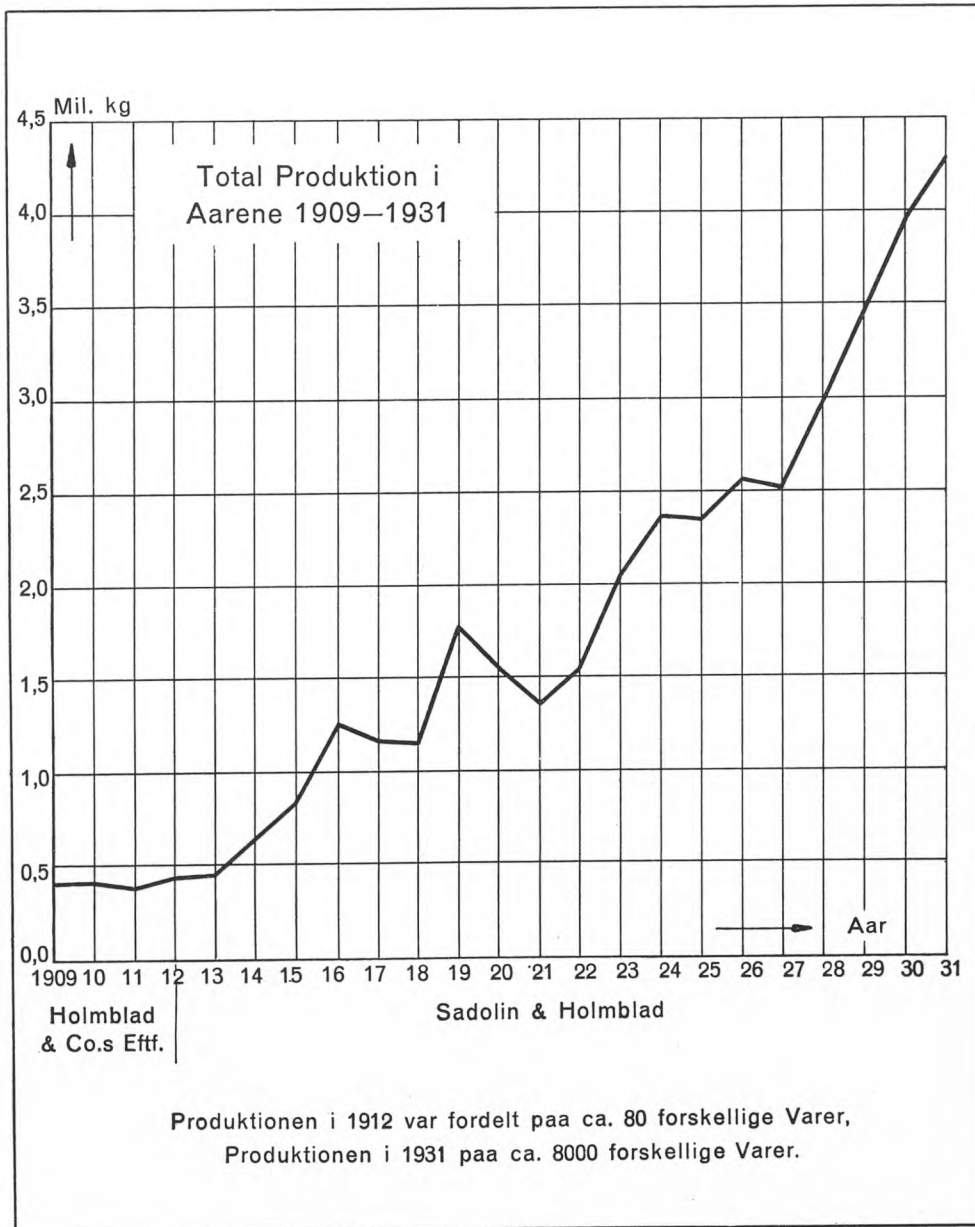
Gade i Fabriken.

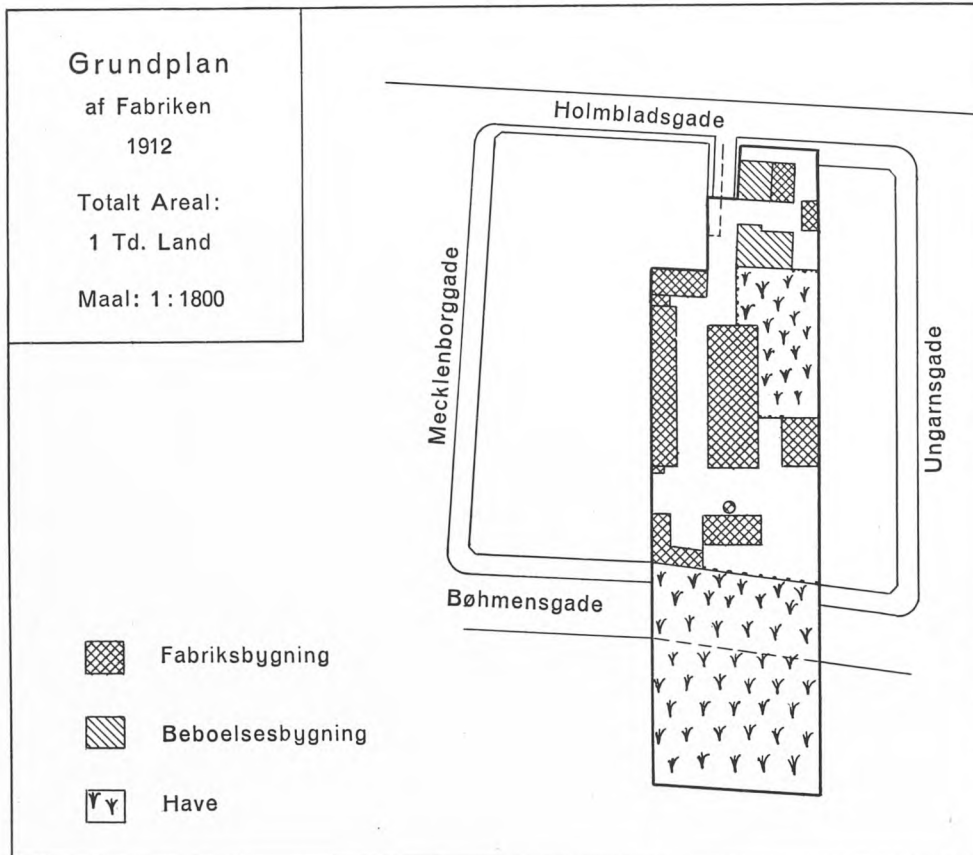
af Verdenskrigen, der bragte Tysklands hidtidige Kunder i den Tvangssituation selv at maatte producere de Farvestoffer og Medicinalvarer, af hvilke den tyske Kemikalietrust hidtil havde været Verdens største Leverandør. Kort fortalt blev Resultatet, trods uundgaaelige Børnesygdomme, at Englands og Amerikas Farveindustri nu er større af Omfang end den tyske og lige saa godt organiseret i teknisk og videnskabelig Henseende. Og ydermere har det vist sig, at Tjærefarvefabrikationen ikke nødvendigvis fordrer de kæmpemæssige Anlæg efter tysk Mønster, men ogsaa har kunnet udvikle sig under mindre Forhold i en Række forskellige Kulturlande. I Kraft af sin udprægede Forædlingskarakter er Tjærefarvefremstillingen en Industri passende for Lande og Virksomheder, der raader over den fornødne videnskabeligt trænedede Funktionærstab, og en Industri, for hvis Opstaaen Spørgs-

maalet Raamaterialer er af underordnet Betydning, idet de anvendte grove Kemikalier er let fremskaffelige fra et stort Antal mere end beredvillige Leverandører. I Erkendelse heraf begyndte SADOLIN & HOLMBLAD allerede for 5 Aar siden, først i Laboratorierne, senere i en mindre Forsøgsfabrik, den Fabrikation af Tjærefarvestoffer, som Fabrikens egne Kemikere i den siden da forløbne Tid har ført frem til en overordentlig tilfredsstillende Standard. Der er nu, i en særlig Bygning, installeret det nødvendige Apparatur til en Fabrikation i virkelig industriel Maalestok af den største Mængde af de Tjærefarver, SADOLIN & HOLMBLAD selv bruger til Farvelakker og til andre Formaal.

I Sommeren 1932 er man naaet dertil, at Forbruget af ca. 50 forskellige Tjærefarver dækkes fuldstændig af Fabrikens egen Produktion, og man har da, ikke mindst under Indtryk af den økonomiske Situation og den herskende Arbejdsløshed, rettet sine Bestræbelser mod at skabe en yderligere Landvinding for dansk Industri. Forhaabentlig vil den stærkt negative Toldbeskyttelse, der hidtil har været den alvorligste Anstødssten for Planerne om Fabrikens Udvidelse, ikke faa Lov at forhindre den praktiske Udnyttelse af et af vore Dages smukkeste Forsøg paa at indvinde nye Felter for dansk kemisk Industri.

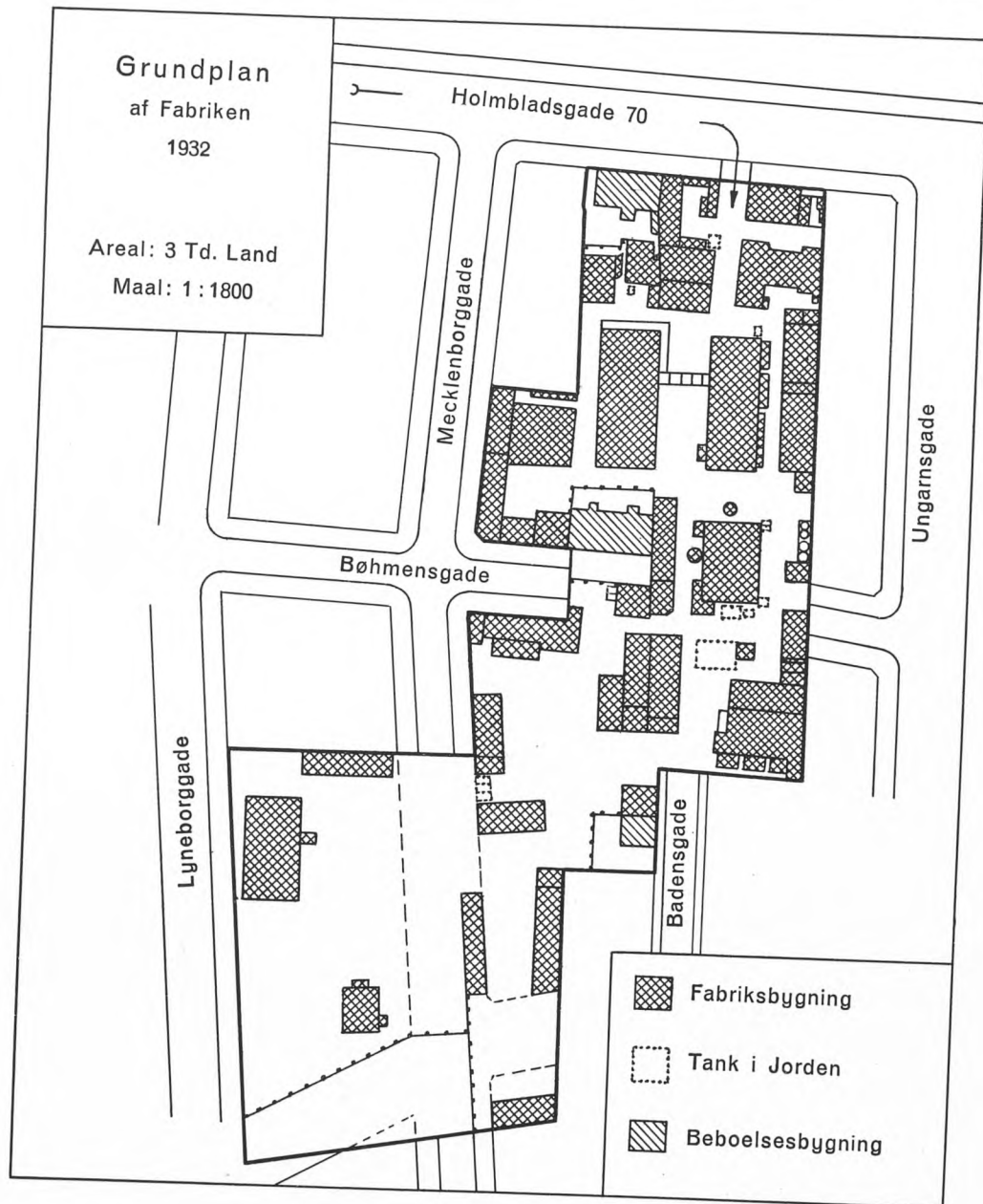

Grundplanerne af Fabriken 1912 og 1932 viser de store Udvidelser af Arealer og Bygninger, der har fundet Sted i de mellemliggende 20 Aar.

Udvidelserne har været jævnt fordelt over dette Tidsrum, saaledes at SADO-LIN & HOLMBLAD hvert Aar har givet Beskæftigelse til Haandværkere ved Ombygninger og Nyanlæg.

Ved Planlægning af disse har Firmaet altid hos Autoriteterne mødt stor Velvilje og Forstaaelse.

PERSONALIA

I erhvervsmæssig Henseende formede Tiden fra 1914 sig som en Malstrøm af godt og ondt, og naar disse Aars Udvikling af A/S SADOLIN & HOLMBLAD alligevel fortsattes jevnt og støt frem mod den nuværende stærkt konsoliderede Stilling, maa en væsentlig Del af Æren herfor sikkert tilskrives den Omstændighed, at der i Spidsen for Selskabets Bestyrelse stod en Personlighed i Verdensformat — Ingeniør ALEX. FOSS. Det var derfor — bortset fra det personlige Savn — et stort Tab for Firmaet, da ALEX. FOSS i 1925 afgik ved Døden.

Formandshvervet blev nu overtaget af Ingeniør, Dr. techn. POUL LARSEN, som dog allerede to Aar efter, i 1927, ønskede at overlade

denne Post til ALEX. FOSS' yngste Søn, Ingeniør ERLING FOSS, der siden da er Formand for Selskabets Bestyrelse, medens Grosserer GUSTAV HAGE vedblivende er dets Næstformand. — Iøvrigt bestaar Bestyrelsen af Kammeradvokat VAGNAAGESEN, Fabrikant L. FRIIS, Ingeniør, Dr. techn. POUL LARSEN og Hofjægermester TORBEN FOSS samt Direktørerne G. A. SADOLIN og K. SADOLIN.

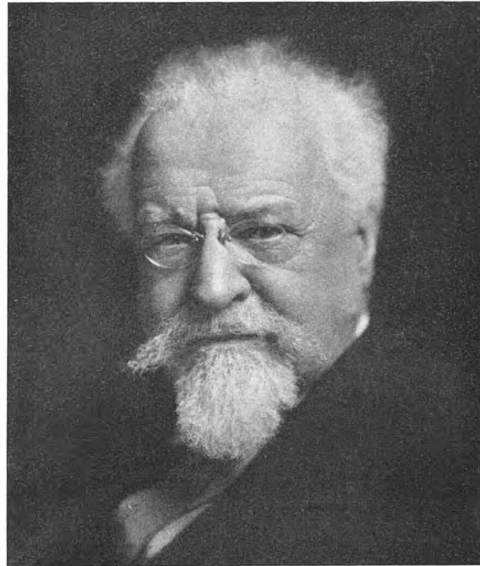

Erling Foss.

Tanken paa den fremtidige Udvikling har stedse været levende indenfor SADOLIN & HOLMBLADS Bestyrelse og Direktion. Fra før-

ste Færd har Ønsket om at skabe en stor Virksomhed været bestemmende for alle tekniske og kommercielle Dispositioner. Og Vilkaarene for Udvikling til Storindustri har formet sig saaledes, at alle de Faktorer, hvis Samvirken er nødvendig for at skabe et harmonisk Hele, har kunnet forenes i Bestræbelserne for at virkeliggøre dette Ønske. Kapital, Ledelse og Arbejdere har i Erkendelse af den fælles Interesse i Virksomhedens Fremgang — med Tilsidesættelse af alle Særstandpunkter — formaaet at samle Kræfterne om denne ene

Poul Larsen.

Torben Foss.

Hovedopgave. I sit kendte Foredrag »Danmark som Industriland« udtalte Selskabets tidligere Formand, Ingeniør ALEX. FOSS, om Problemet Valg af Medarbejdere, at man her, naar alt kommer til alt, betræder et af de Omraader, hvor mest staar paa Spil. Naar det i Dag er lykkedes at opbygge en baade sund og meget ydedygtig Fabrikorganisme, skyldes det ikke alene, at Ledelsen gennem Aarene har kunnet fastholde den een Gang lagte Kurs, men ogsaa at man har haft Held til at samle en velegnet Stab af Medarbejdere paa saavel handelsmaessige som tekniske Om-

P. Munck-Petersen.

Aug. Olsen.

raader, og at denne har stillet al personlig Dygtighed i den fælles Sags Tjeneste. Den Samhørighedsfølelse, som herigennem kommer til Udtryk, er ikke Fabrikens mindst vigtige Aktiv. Den i Anciennitet ældste

G. L. Axelsen.

af Firmaets nuværende Prokurister, P. MUNCK-PETERSEN, blev ansat som Rejsende i 1914. MUNCK-PETERSENS Evner som Sælger stod sin første Prøve i den vanskelige Konkurrencekamp mod det *de la Laing'ske* Firma. I Aarene efter Krigen rejste MUNCK-PETERSEN meget i Udlandet og knyttede efterhaanden de mange Forbindelser, som nu danner Grundstammen i SADOLIN & HOLMBLADS udstrakte Eksportvirksomhed. Foruden Ledelsen af Eksporten har Prokurist MUNCK-PETERSEN for et Par Aar siden overtaget Ledelsen

O. NØRREGAARD

E. ULRICH

H. DEWULFF

AAGE JACOBSEN

CHR. CHRISTENSEN

L. SCHJØTH HANSEN

J. CHR. ANDERSEN

E. STOLT RASMUSSEN

TH. JOHANNESSEN

GUSTAV MELLBERG

E. PONTOPPIDAN

R. STEGE

I. O. ROHDE-JENSEN

CHR. RASMUSSEN

Danske Repræsentanter og Rejsende 1932.

C. O. Mørch.

L. Meineke Nielsen.

A. N. Neergaard.

af Trykfarvesalget ogsaa i Indlandet. — Regnskabsførelsen blev i Slutningen af 1914 overdraget nuværende Prokurist AUG. OLSEN, der gennem den lange Tid har lagt et stort Arbejde i at organisere og lede det nu helt moderne Bogholderi.

G. L. AXELSEN blev ansat i Firmaet i Begyndelsen af 1915 og har altsaa ligeledes været med i omtrent hele Krigsperioden — fra det sidste Krigsjaar som Prokurist. I mange Aar blev de omfattende købmandsmæssige Hverv hjemme paa Fabriken varetaget af Prokurist AXELSEN i Spidsen for Afdelingerne for Indkøb, Salg og Ekspedition, indtil Arbejdet for nogle Aar siden blev saa overvældende, at den voksende Eksport og senere Trykfarvesalget blev skilt ud.

Firmaets ældste Repræsentanter er i Malervarer TH. JOHANNESSEN (fra 1914), R. STEGE (fra 1915), L. SCHJØTH HANSEN (ansat 1918) og I. O. ROHDE-JENSEN (fra 1921) — i Trykfarver CHR. CHRISTENSEN (fra 1919).

Ogsaa paa Kontoret findes mange Medarbejdere, der har haft Ansættelse i Firmaet i en lang Aarrække — for enkeltes Vedkommende fra før Krigen.

Af det tekniske Personale blev Ingeniør C. O. MØRCH ansat 1919 og har i det meste af Tiden siden da ledet Lakfabriken samt Afdelingerne for olierevne Farver og Skibsfarver.

Ingeniør L. MEINEKE NIELSEN (fra 1920) har i mange Aar ledet Afdelingerne for Tubefarver, Emaillelakker og Trykfarver samt taget Del i det tekniske Reklamearbejde. Trykfarve-

T. LYNGE PETERSEN

VIGGO HANSEN

A. KORNERUP

V. C. D. RØMER

A. KIESS

P. MADSEN

J. GØRTZ

A. BAUNSGAARD

P. KANN

E. BJERRE-PETERSEN

Yngre Ingeniører 1932.

afdelingen ledes nu af Dr.-Ing. A. KIESS. — Fremstillingen af tørre Farver er projekteret og indarbejdet af Ingeniør A. N. NEERGAARD (fra 1923), der ogsaa leder de øvrige kemiske Fabrikationer (Tjærefarver). Ingeniør NEERGAARD har gjort en Række Opfindelser i Fabrikationens Tjeneste og har overtaget Ledelsen af Centrallaboratoriet fra dets Oprettelse 1931.

H. ZEIDLER

J. WESTMAN

M. STAVNSHØJ

J. FORSSMAN

Ældste Værkmestre 1932.

Maskinmester H. ZEIDLER har været ansat i Firmaet fra 1902 og i mange Aar haft Tilsyn med Maskiner og Bygninger. I de senere Aar har ZEIDLER ledet en Stab paa 10—15 Maskinarbejdere til Installationer og Reparationer.

Værkmestrene J. WESTMAN (Lakfabriken) og M. STAVNSHØJ (Tube-farver og Emailler) har været i Selskabets Tjeneste fra henholdsvis 1914 og 1916, Lagerforvalter J. FORSSMAN fra 1914. Værkmester M. NILSSON i Trykfarveafdelingen fratraadte for et Par Aar siden paa Grund af en alvorlig Sygdom efter at have haft Ansættelse i Firmaet i 15 Aar.

Af ældre Folk, der har været i en meget lang Aarrække paa Fabriken, kan nævnes Fru SOPHIE ELLEFSEN (fra 1893) og AXEL NIELSEN (fra 1896), som begge har haft Formandspladser. Sidstnævnte boede som Barn paa HOLMBLADS første Lakfabrik i Øresundsgade, hvor Faderen var Lakmester.

1930 oprettedes en Pensionsfond for samtlige Funktionærer. Fonden er grundlagt og opretholdes udelukkende af Firmaets Midler.

I hele Fabriken finder man Folk, som saa at sige er vokset op med de nyere Afdelinger eller gennem lange Tidsrum vokset sammen med de ældre, hvilket tør tages som et synligt Bevis for det gode Forhold, der altid har bestaaet mellem Firmaet og dets Arbejdere.

PRODUKTIONSOMRAADER

DE foregaaende Afsnit har givet en historisk Oversigt over *Sadolins Farvers* og SADOLIN & HOLMBLADS Udvikling gennem 25 Aar. Man har set, hvorledes Fabrikationen i Løbet af denne Tid er tiltaget i Mængde og i Antal af forskellige Varesorter. Medens det for 25 Aar siden var med tvivlsom Berettigelse, man kunde henregne Farvefabrikerne til den kemiske Industri, afgiver SADOLIN & HOLMBLADS Fabrikantlæg og Produktionsskemaer i Dag det bedst tænkelige Bevis for, at dansk Farvefabrikation i 1932 er blevet en udpræget kemisk Industri. Yderligere skal fremhæves, at der her har udviklet sig en Produktion af særlig dansk Karakter, en Produktion, der i Fremstillingsmetoder og med Hensyn til Færdigvarernes Kvalitet er tilrettelagt med danske Forhold for Øje. Det gælder Imødekommelsen af de Krav, det lunefulde danske Klima stiller til Farver og Lakker for udendørs Anvendelse, som det gælder Tilpasningen af de forskellige Produkters Brugsegenskaber efter danske Maleres Sædvaner og Ønsker. Men først og fremmest har man ved Opbygningen af SADOLIN & HOLMBLAD haft det Maal for Øje at skabe en Fabrikvirksomhed, der i videst muligt Omfang giver Beskæftigelse til danske Arbejdere og danske Funktionærer. Det vilde forsaavidt sikkert have været lettere at oparbejde en Omsætning af samme Størrelse som den, det nuværende Aktieselskab har i Øjeblikket, ved Indførsel af en lang Række af de Halvfabrikata som f. Eks. Mineralfarver, Farvelakker og Tjærefarvestoffer, hvis Fabrikation her i Landet SADOLIN & HOLMBLAD i de forløbne Aar har iværksat med saa store Bekostninger til Laboratoriearbejder og Forsøgsfabriker. Men paa den anden Side har det dog stadig vist sig, hver Gang en Fabrikation af Halvfabrikata eller Hjælpestoffer er gennemarbejdet til de forskellige Afdelingers Tilfredshed, at disse ved Hjælp af Fabrikens egne Raastoffer behersker Fremstillingen af fær-

Farve-
fabrikation
som kemisk
Industri

dige Farver i de mange Kvaliteter og Nuancer, Forbruget kræver, langt mere sikkert, end da man var afhængig af de paa udenforstaaende Fabriker fremstillede Varer.

I hvor høj Grad den nuværende Fabrikation indenfor SADOLIN & HOLMBLAD adskiller sig fra den »Farverivning«, som før i Tiden var den almindelige Form for dansk Farvefabrikation, skal man i det følgende søge at vise.

Tavle I.
Produktions-
omraader

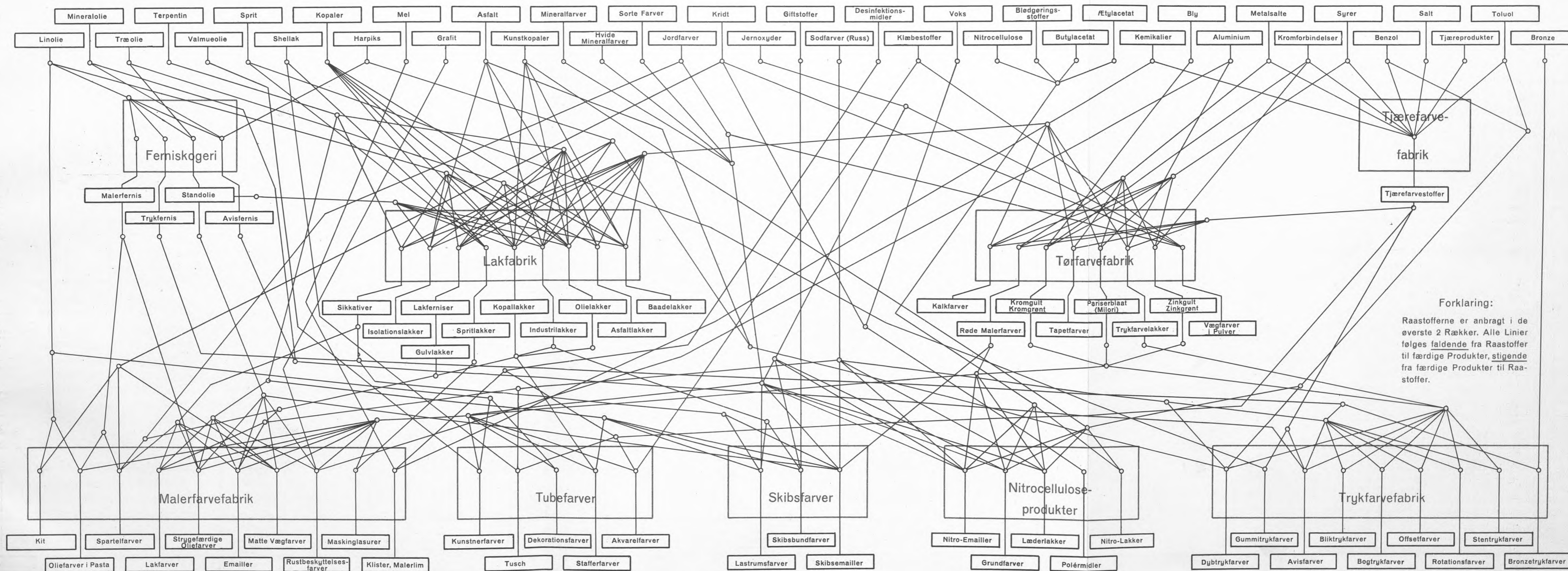
En Oversigt over de forskellige Produktionsomraader og deres indbyrdes Sammenhæng er fremstillet paa Tavle I, der skematisk viser Raastoffernes Gang gennem Fabrikens enkelte Afdelinger. Tavlen kan dog naturligvis kun i store, grove Træk gengive Mangfoldigheden i Produktionen. Saaledes repræsenterer de 39 Firkanter med Raavarer et langt større Antal egentlige Raastoffer, idet der af en Vare som f. Eks. Mineralolie anvendes flere Sorter. Varegrupper som Kopaler, Mineralfarver og Jordfarver omfatter hver for sig Snese af Mærker. Det virkelige Antal af Raastoffer beløber sig til 5—600 Stk.

De 55 Firkanter med færdige Fabrikata giver heller ikke noget fuldkomment Detail-Billede af Forholdene. Alene af en Vare som Emaillelakker haves en Kvalitet i 62 Standardkulører, en i 40, to i 32, en i 14, foruden adskillige flere, hvilket giver ca. 200 Standardemailler. Hertil kommer de ikke faa Numre, der mellem Aar og Dag leveres paa Bestilling. Grupperne Bogtrykfarver, Stentrykfarver o. s. v. omfatter ligeledes hver for sig mange Hundrede Numre. De 55 Felter repræsenterer i Virkeligheden ca. 8000 forskellige Varer.

Sadolin &
Holmblad —
en Samling
af Special-
fabriker

Det er let at paavise Fordelene ved, at et Firma har en saa mangeartet Fabrikation. Indenfor den enkelte Afdeling betyder den stærke Opdeling en Tilpasningsevne efter Markedets Behov, som en mindre udbygget Afdeling ikke er i Stand til at præstere. Og indenfor Firmaets Rammer igen betyder det store Antal Fabrikationsafdelinger, at Indkøb af Raamaterialer delvis kan foretages under eet og derfor paa gunstigere Betingelser, endvidere, at de Afdelinger, der leverer Halvfabrikata til de andre (Lakfabriken, Tørfarvefabriken), arbejder mere rentabelt, fordi de har flere Aftagere. En Fabrikation af tørre Farvepulvere alene til Fremstilling af Trykfarver vilde saaledes næppe have

RAASTOFFERNES GANG GENNEM FABRIKEN

Forklaring:

Raastofferne er anbragt i de øverste 2 Rækker. Alle Linier følges faldende fra Raastoffer til færdige Produkter, stigende fra færdige Produkter til Raastoffer.

kunnet betale sig under de hidtidige Betingelser for en dansk Fabrik. Det er en Selvfølge, at de Afdelinger, der fremstiller saa forskellige Færdigprodukter som Trykfarver og Malerfarver, maa drives helt uafhængige af hinanden, i egne Lokaler, med egen teknisk Administration o. s. v. Men det har vist sig, at de under saadanne Forhold hver for sig kan vokse sig store og overlegent tage Konkurrencen op med Specialfabriker, der i et lille Land som Danmark ikke kan eksistere selvstændigt med de samme Fordele, som hvor Afdelingerne er organiske Led af et større Hele.

Et Forhold, der fortjener den allerstørste Opmærksomhed, er Tilstedeværelsen af en Tørfarvefabrik samt af en Tjærefarvefabrik, der igen forsyner Tørfarvefabriken med Halvfabrikata. De senere Aars Udvikling af disse to Afdelinger har fremfor noget andet bidraget til at give dansk Farvefabrikation Karakteren af en virkelig kemisk Industri. I hvor høj Grad disse Afdelinger danner Grundlaget for saavel Trykfarve- som Malerfarveafdelingernes Virksomhed, vil man bedst kunne se ved mere detailleret at betragte de samlede Processer, som foretages ved Fremstillingen af et Par enkelte Varer. Som Eksempler kan tages dels en Trykfarve og dels en Malerfarve.

Paa Tavle II er vist Fremstillingen af en rød Trykfarve, nemlig den samme, som er anvendt til Trykningen af Tavlen. Tjærefarvefabrikens Udgangsmaterialer er Toluol og Beta-Naftol (begge Tjæreprodukter). De to Stoffer underkastes, som det fremgaar af Skemaet, en Kæde af kemiske Behandlinger og omdannes derved successivt til to Rækker af Mellemprodukter, for hvilke der desværre ikke findes almenforstaaelige Navne. Men selv om Skemaet fremtræder med de halsbrækende kemiske Betegnelser, giver det dog ogsaa Ikke-Fagfolk et Begreb om den udviklede kemiske Mekanik, der maa til for at frembringe de to Stoffer, som forenes til det røde Tjærefarvestof. Dette er endnu ikke færdigt til Fremstillingen af Trykfarve, men maa i Farvefældningsfabriken omdannes til en Farvelak ved at forbindes med et saakaldt Substrat (Lerjordhydrat); først derved faar det sin rigtige Nuance og de øvrige Egenskaber, som gør det til et Farvepulver (Pigment), hvoraf der kan fremstilles grafiske Farver.

Tavle II.
Fremstilling
af en
Trykfarve

Bindemidlet til Trykfarven leveres af Ferniskogeriet, hvor den lagrede Linolie koges til Trykfernis, og Lakfabriken leverer Sikkativ, d. v. s. olieopløselige Metalforbindelser, som fremmer Farvens Tørring. I Trykfarvefabriken foregaar endelig Fabrikationen af den færdige Trykfarve derved, at det røde Farvepulver rives sammen med Fernis og Sikkativ mellem roterende Valses, der spændes haardt mod hverandre. Denne Proces er kun af fysisk Natur og syner derfor saa lidt paa Skemaet; men den er af overordentlig Vigtighed og i sig selv ogsaa betydelig mere indviklet, end Skemaet lader formode. Bl. a. maa man ved Rivningen bruge flere Trykferniser af forskellig Konsistens for at bibringe Farven de rigtige Brugsegenskaber. Farven kan først forlade Rivemaskinerne efter at have passeret deres Valses et stort Antal Gange og efter at være underkastet en Række Kontrolprøver, som hver for sig skal falde positivt ud. I modsat Fald maa Farven ved Tilsætninger ændres, indtil alle de kontrollerede Egenskaber (Finhed, Konsistens, Trykkeevne, Nuance, Tørreevne m. m.) udviser de rigtige Værdier.

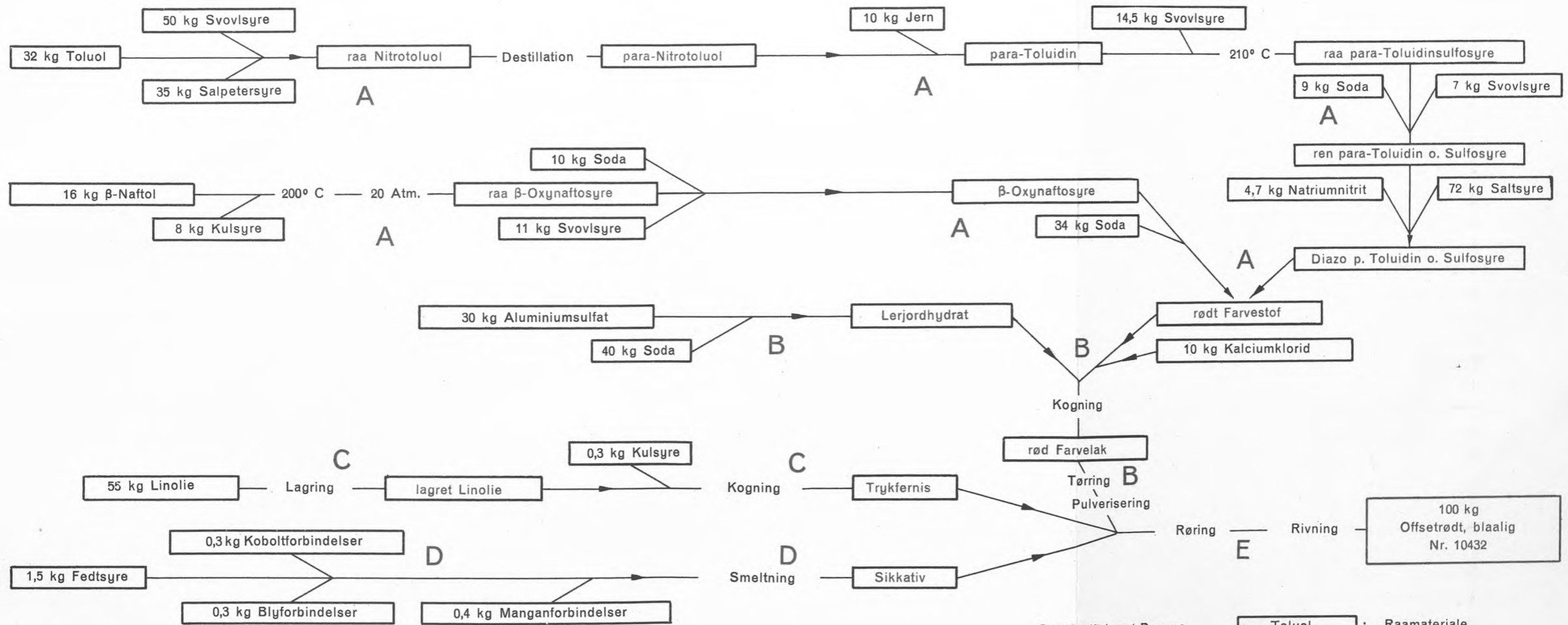
Som angivet paa Tavlen er der til Fremstilling af 100 kg af den røde Offsetfarve medgaaet 501 kg Raavarer foruden 85 kg Brændselolie, 800 kg Damp, 20 000 l Vand, 350 kg Is og 160 kwt. Elektricitet. Man kan umiddelbart forstaa, at de store Mængder Stof og Kraft saavel som de mange kemiske og fysiske Processer, Materialet maa gennemløbe, betinger en relativt høj Pris for saadanne Farver.

Tavle III.
Fremstilling
af en
Emaillak

Tavle III illustrerer Fremstillingen af en grøn Automobil-Emaillak. Man har valgt Anvendelsen af en grøn Mineralfarve for derved at demonstrere et andet Omraade af Farvenedfældningen samtidig med, at Eksemplet belyser en ny Side af Lakfabrikens Virksomhed.

Udgangsmaterialet for Farvepulveret er Bly, der bringes i Opløsning og igen udfældes med en Kromforbindelse som Kromgult; endvidere Kaliumferrocyanid, et Stof, der udvindes af Gasrensemasse og som efter forskellige Behandlinger omdannes til Pariserblaat. Kromgrønt er endelig Blandingsfarven af disse to Farvestoffer; den kan efter de fornødne Udvasknings-, Tørrings- og Pulveriseringsprocesser forlade Farvefældningsanlægget og gaa over i Malervareafdelingen.

Fremstilling af en rød Offsetfarve

Sort Skrift i sort Ramme

Rød - - sort -

Rød - - rød -

A betyder: Tjærefarvefabriken

B - - Tørfarvefabriken

C - - Ferniskogeriet

D - - Lakfabriken

E - - Trykfarvefabriken

Toluol : Raamateriale

Toluidin : Mellemprodukt

Offsetrødt : Salgsfærdig Vare

Til Fremstilling af 100 kg Blaaligrødt Nr. 10432 er medgaaet ialt 501 kg Raavarer, desuden er der til de forskellige Processer brugt 85 kg Brændselolie, 800 kg Damp, 20,000 kg Vand, 350 kg Is og 160 Kilowatttimer Elektricitet.

Til Automobil-Emaillen er Bindemidlet en Lak, og de tørrende Olier i denne, Linolie og kinesisk Træolie, koges i Ferniskogeriet til Standolie. I Lakfabrikens Smelterum sammensmeltes Kopalerne med Standolien og med Tørrepræparater. Smeltemassen fortyndes i Fortyndingsrummet, der paa Grund af Brandfaren er adskilt fra Smelterummet, med Terpentin, hvorpaa den raa Lak renses ved Centrifugering. Endelig hører der nogen Tids Lagring til, inden Lakken er færdig til Brug, i dette Tilfælde for at tjene som Bindemiddel for den grønne Emaillak.

De sidste Stadier af Emaillens Tilblivelse foregaar i Malerfarveafdelingen. Den fra Farvefældningsfabriken leverede Kromgrønt rives i Lakken sammen med mindre Mængder af Timonoxhvidt og Laksort. Rivningen foregaar mellem roterende Valser som i det første Eksempel, og den revne Masse fortyndes endelig med Terpentin og tilsættes Sikkativ (Tørrelse), der ogsaa i dette Tilfælde fabrikeres i Lakfabriken. Ved denne Færdigblanding maa endvidere foretages en Nuancering med færdigrevne Emailer i rene Grundkulører (Gult, Blaåt o. s. v.), idet den haarfine Afstemning af en Malerfarve, der indeholder flere Farvepulvere, som Regel ikke lader sig foretage alene pr. Recept.

Den færdige Emaile maa endnu lagres for at opnaa den rette Glans og Fylde. Naar Kontrolprøverne har vist, at dette er naaet, samt at Nuance, Dækkeevne og Tørreevne saavel som Arbejdsegenskaberne er rigtige, underkastes Varen til Slut en Filtrering og aftappes i Blikdaaser med lufttæt Laag. En sidste Lagring finder Sted i Daaserne, før Emaillakken endelig er salgsfærdig. De nødvendige Lagringer af Emaile, Lak og Olie medfører, at der normalt hængaar $\frac{1}{2}$ —1 Aar fra det Øjeblik, Olien ankommer til Fabriken, og til den igen kan forlade den som færdiglagret Emaillak. Dette binder naturligvis megen Kapital i Varelager og bidrager ikke lidet til at fordyre en saadan Kvalitetsvare i Forhold til »simplere« Malerverer.

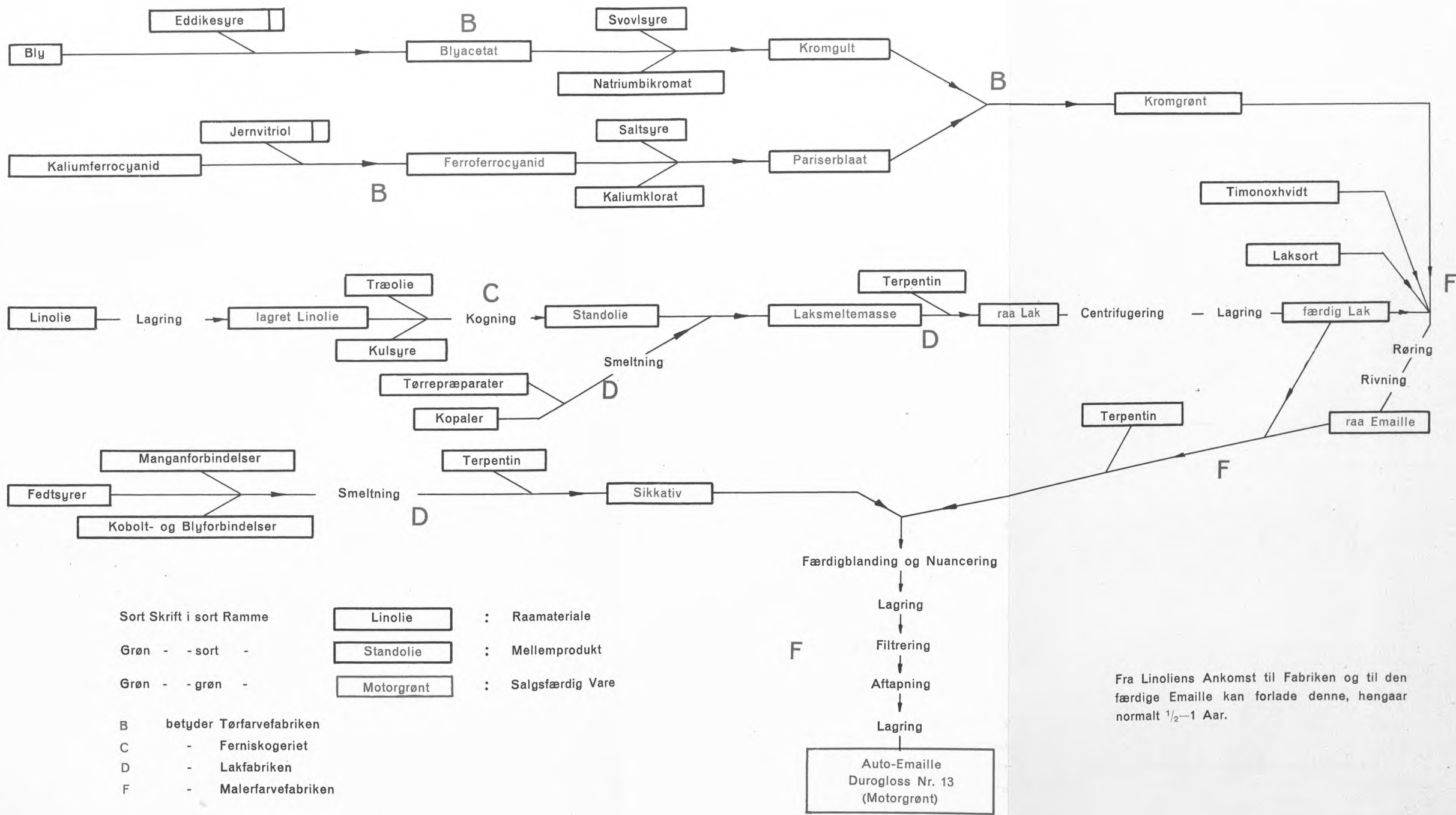
Det vertikale Produktionssystem — den vidtdrevne Forædling af primitive Raastoffer — har bragt SADOLIN & HOLMBLAD en Række baade tekniske og økonomiske Fordele. Men samtidig har det vist sig, at ogsaa Fabrikenes Kunder forstaar at værdsætte og udnytte det indgaaende Kendskab, Fabrikenes Ingeniører herigennem raader over med

Det vertikale
Produktions-
system

Hensyn til Farvernes og deres Komponenters Egenskaber og Anvendelsesomraader. Mellem Aar og Dag besvarer de enkelte Afdelingers tekniske Ledere i Hundredvis af Spørgsmaal, som Fabrikens Kunder stiller. Alle Spørgsmaal besvares, og al Vejledning gives i hvert Tilfælde af den Ingeniør, der har Ansvar for Fabrikationen af den paagældende Vare og indgaaende Kendskab til alle Faser i dens Tilblivelse. Bedre Service kan ingen Leverandør byde sine Forbrugere, og Antallet af Henvendelser viser da ogsaa en Paaskønnelse heraf, som ganske bortset fra alle andre Fordele taler sit tydelige Sprog om det her anvendte Produktionsprincips Værdi.

Fremstilling af en grøn Automobilemaille

Sort Skrift i sort Ramme

Grøn - - sort -

Grøn - - grøn -

- Linolie : Raamateriale
- Standolie : Mellemprodukt
- Motorgrønt : Salgsfærdig Vare

- B betyder Tørfarvefabriken
- C - Ferniskogeriet
- D - Lakfabriken
- F - Malerfarvefabriken

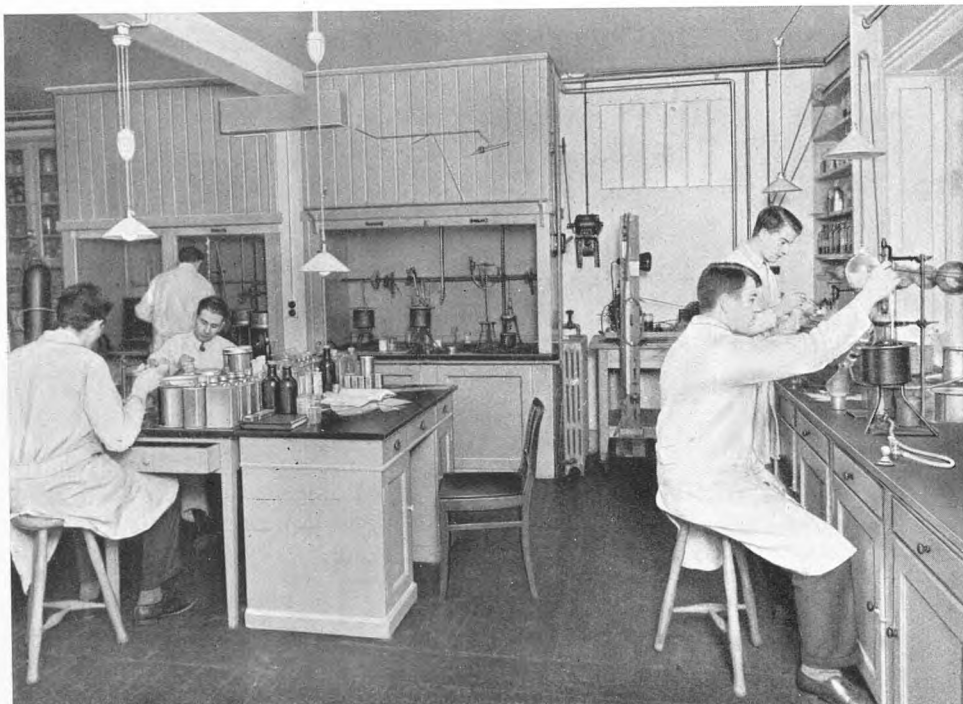
Fra Linoliens Ankomst til Fabriken og til den færdige Emaille kan forlade denne, hængaar normalt 1/2-1 Aar.

LABORATORIER OG FORSØGSARBEJDER

LABORATORIET er den moderne kemiske Industris vigtigste Værksted. Som Maskincentralen sammenlignes med det menneskelige Hjerte, har man kaldt Laboratoriet for Fabrikernes Hjerne. Sikkert er det, at ingen kemisk Fabrikationsproces i vore Dage omsættes i Industri, før man her har skønnet over ikke blot den tekniske Gennemførlighed, men ogsaa Metodens økonomiske Balancedygtighed. Og Laboratoriets Opgaver er ikke hermed løst. Som vejledende, raadgivende og kontrollerende Organ griber Laboratoriet ind i den daglige Drift, i Køb af Raavarer og Hjælpestoffer, i Spørgsmaalet om de enkelte Maskiners og Metoders rigtige Funktion som i den vigtige Overvaagen af, at de færdige Produkter ikke paa noget Punkt svigter den Standard, der skal overholdes.

Men Laboratorierne og Kemikerne er ikke bundet til Nutidens Problemer. Lige saa stærkt er deres Virksomhed knyttet til det vigtige Arbejde, der bestaar i at skabe og sikre Industriens Fremtid. Et Resultat heraf er det da blevet, at den kemiske Industris Laboratorier i alle Lande, passende betinget af de økonomiske Forhold hvorunder Fabrikerne arbejder, har udviklet sig til Arnesteder for kemisk Forskning og til Hjemsted for saadanne Specialstudier, for hvis Tusindtal Statens Lærestalter og videnskabelige Institutioner kun i begrænset Omfang kan give Plads.

I maalbevidst Søgen efter nye Veje, nye Stoffer eller nye Egenskaber hos kendte Materialer arbejder den moderne Industris Laboratorier med Opgaver, som i Dag maaske kun er et Fata Morgana — i Morgen en Realitet. Videnskabelig Inspiration, logisk Analogisering og fantasipræget Forsøgstrang faar her Lov at udfolde sig frit. Hver Arbejdsmaade har sine Dyrkere, og alle drager de Resultater op af Problemerkens Heksekedel.

Fra Centrallaboratoriet. Syntetisk Afdeling.

Central-
laboratoriet

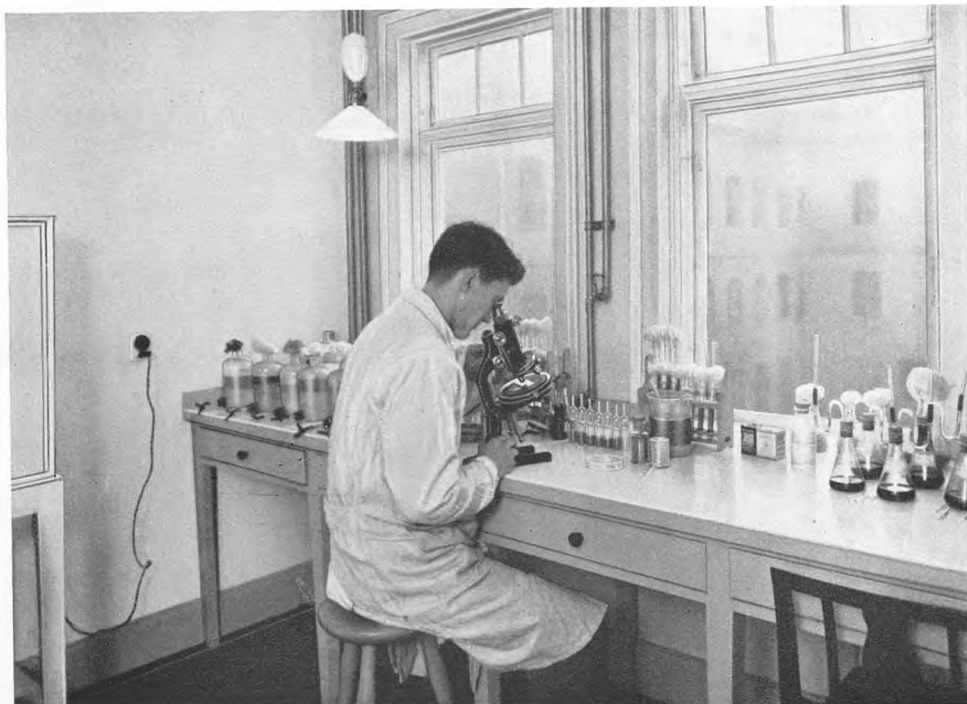
Med Oprettelsen af det saakaldte Centrallaboratorium traadte SADOLIN & HOLMBLAD i 1931 formelt ind i Rækken af de danske Industrivirksomheder, til hvilke der er knyttet virkelige videnskabelige Laboratorier. Allerede længe forinden havde man, saa godt Omstændighederne tillod det, udført en Del videnskabelige Undersøgelser, der ikke direkte stod i Forbindelse med den daglige Drifts Problemer. Men først da man i 1931 ombyggede en Villa til Laboratorium i 4 Etager, lykkedes det at give Forskningsarbejdet saa gunstige Arbejdsvilkaar, som man fra Ledelsens Side længe havde ønsket. I et med alle moderne kemiske, elektriske og optiske Hjælpemidler udstyret Laboratorium foregaar nu kemiske, biokemiske og fysiske Forsøg og Undersøgelser, der paa en eller anden Maade er knyttet til Farveindustrien, og som forhaabentlig vil sætte sig Spor i den fremtidige Udvikling af

Fra Centrallaboratoriet. Analytisk Afdeling.

Danmarks kemiske Industri. Bl. a. kan det nævnes, at der i SADOLIN & HOLMBLADS Centrallaboratorium stadig arbejdes paa den syntetiske Fremstilling af en Række af de Naturprodukter, der tjener som Raastoffer for Lakker og Bindemidler — en Opgave, der i Øjeblikket sysselsetter adskillige af Verdens dygtigste Kemikere, og som vel nærmest kan paralleliseres med den for sin Tid epokegørende Syntese af de Farvestoffer, der nu helt har fortrængt gamle Dages Plantefarvestoffer. I Forhold hertil maa det nærmest betragtes som et Resultat af mere begrænset Rækkevidde, naar der fra Centrallaboratoriet, umiddelbart før disse Blade trykkes, kommer Meddelelse om, at det er lykkedes at fremstille en Serie halvflydende Voksfarver, med hvilke der kan males uden Opvarmning. Bindemidlet efterlader ved Tørringen kun ren Voks — med andre Ord har man her udarbejdet en ny og elegant Løs-

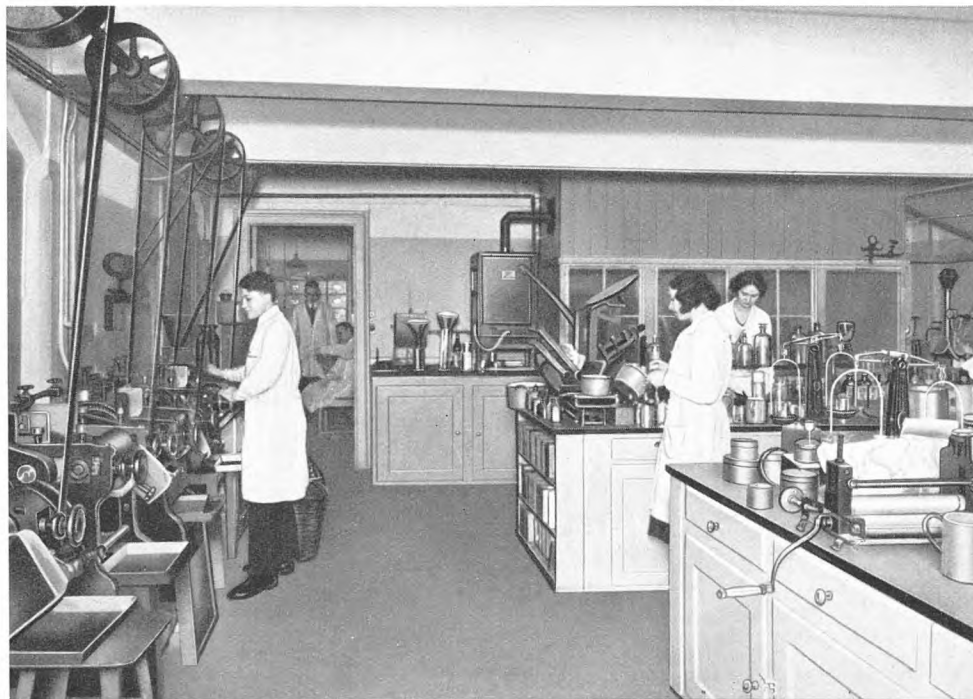

Fra Centrallaboratoriet. Bakteriologisk Afdeling.

Drifts-
laboratorier
og
Forsøgs-
værksteder

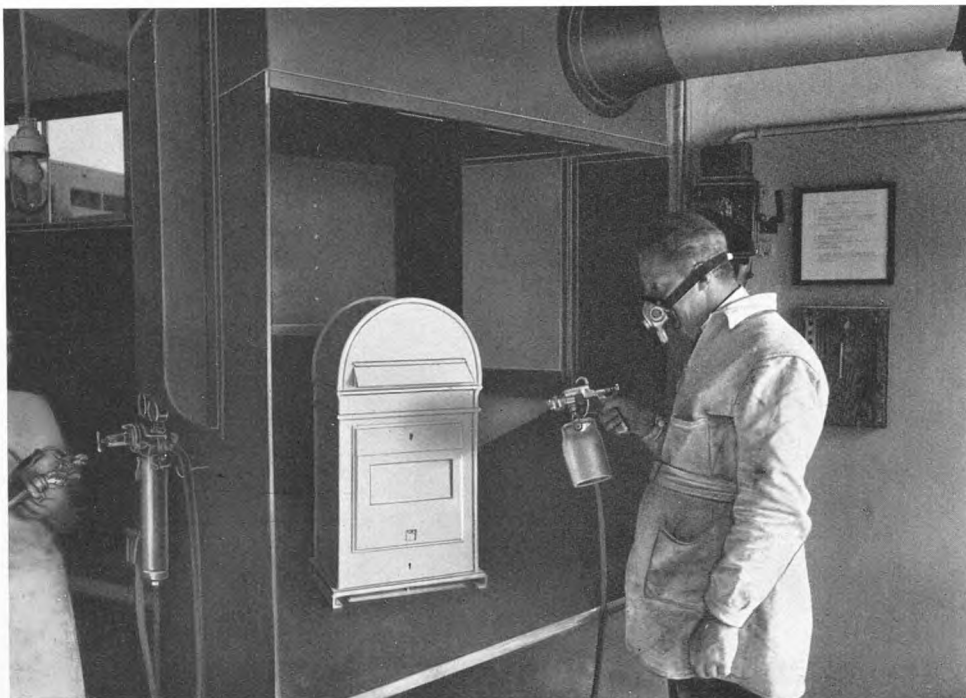
ning af det Problem, der for 25 Aar siden beskæftigede G. A. SADOLIN. — Mere jordbundet, men for Fabrikens daglige Drift ikke mindre betydningsfuldt er det Arbejde, der foregaar paa Driftslaboratorierne og Forsøgsværkstederne. De tre Driftslaboratorier, som er knyttet til Fabrikens forskellige Afdelinger, beskæftiger sig under Afdelingsingeniørernes Overledelse med alle de Kontrolundersøgelser af Raavarer, Halvfabrikata og Færdigvarer, som følger den daglige Fabrikation, ligesom man her gennemfører alle de fortløbende Forsøg og Undersøgelser, der vedrører Forbedringer og Rationalisering af Anlæg og Metoder indenfor den enkelte Afdeling. Men ifølge Sagens Natur maa det Kontrolarbejde, Fabrikens Drift og Opretholdelsen af Varernes Kvalitetsstandard kræver, række betydeligt ud over de rent kemiske eller fysiske Undersøgelser. Nødvendigvis maa der for de færdige Va-

Fra et af Driftslaboratorierne.

rens Vedkommende i udstrakt Grad blive Tale om praktiske Prøver. For at sikre disses Udførelse under nøjagtig de samme Betingelser, som Varerne møder i Praksis, har man da i Forbindelse med Laboratorierne indrettet et Forsøgsmalerværksted med tilhørende Sprøjtelakereri samt — for Prøvning af Trykfarver — et Forsøgstrykkeri. Paa disse Værksteder arbejder faguddannede Specialister under Ledelse af Fabrikens Ingeniører, idet man her ikke alene foretager de nævnte Kontrolleringer af Færdigvarerne, men tillige udfører teknologisk Forskningsarbejde, ikke mindst i Forbindelse med Service for Fabrikens Kunder.

Som Eksempel paa de Arbejder, man her beskæftiger sig med, kan nævnes, at det ved Nitrocellulosefarvernes Fremkomst var nødvendigt at gennemprøve og udarbejde helt nye Metoder for Anvendelsen af

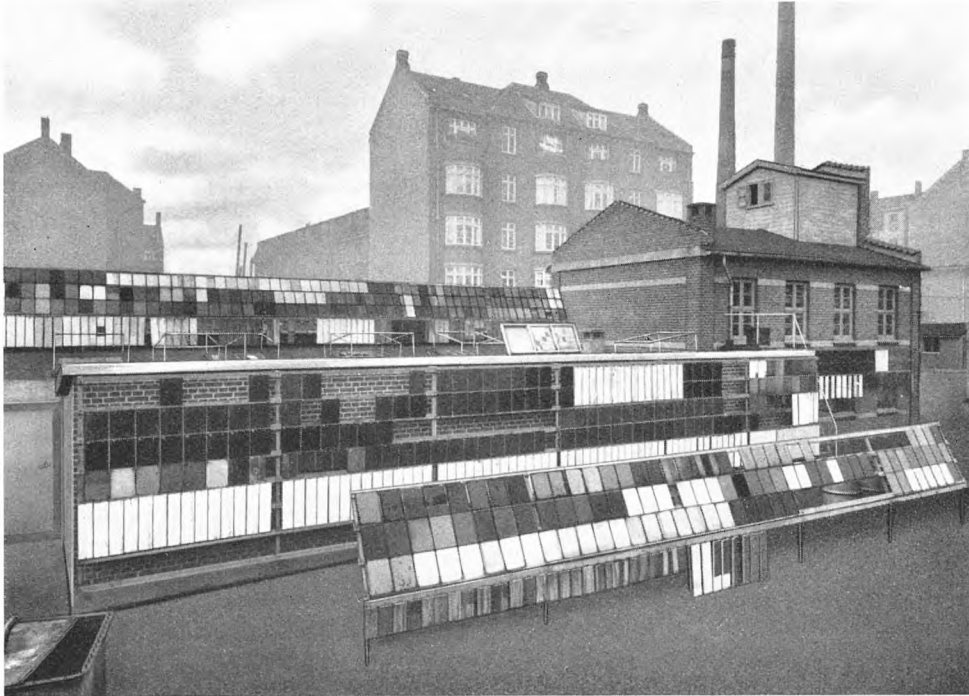

Forsøg med Sprøjtelakering.

disse Varer, og Prøvelakereriet udførte i saa Henseende et overordentlig stort Arbejde i Malerhaandværkets Tjeneste.

Holdbarheds-
prøver

I Forbindelse med Arbejdet i Laboratorier og Forsøgsværksteder maa endvidere foretages omfattende Holdbarhedsprøver for saavel Malerfarver som Lakker og Emailler. Oftest foretages disse saaledes, at haandværksmæssigt udførte Lakeringer udsættes for Vejrligets Paa-virkning gennem omhyggeligt kontrollerede Tidsrum, der kan strække sig over mange Aar. Af de hertil anvendte Prøveplader vil man til Stadighed kunne se mange Hundrede i Gang samtidig. Paa forskellig Maade har man faaet Beviser for Berettigelsen af det store Arbejde, der gennem Aarene er nedlagt i Forsøg af denne Art. I 1926 nedsatte De danske Statsbaner saaledes et Udvalg til Overvejelse af Spørgs-maalet om Maling af Statsbanernes rullende Materiel. Efter 4 Aars

Holdbarhedsforsøg med Farver og Lakker.

Forsøg med danske og udenlandske Farver og Lakker — under absolut Hemmeligholdelse af de prøvede Fabrikaters Oprindelse — afgav dette Udvalg sin Betænkning til Ministeriet for offentlige Arbejder. Endskønt heller ikke Betænkningen røbede de undersøgte Prøvers Identitet, tør man dog af de siden til SADOLIN & HOLMBLAD indgaaede meget store Ordre fra De danske Statsbaner slutte, at Undersøgelsen har givet et for Firmaets Fabrikater særdeles gunstigt Resultat. Her har ikke Tilfældighedernes Spil, men derimod et maalbevidst Arbejde sat Frugt.

Som et enkelt Eksempel paa de specielle Apparater, hvormed Laboratorier og Prøveværksteder er monteret, kan anføres, at der paa Laklaboratoriet, udelukkende til Ære for en saa særegen Fabrikation som de tidligere nævnte Isolationslakker for elektriske Maskiner o. l.,

SADOLINS FARVER

findes et Transformatoranlæg, der muliggør Prøvning af Isolations-
evnen op til en Spænding af 15 000 Volt.

Tekniske
Publikationer

Medens de i Forsøgsværkstederne udførte Arbejder og indvundne Resultater i vid Udstrækning bringes til interesserede Parters Kundskab, bl. a. fordi de ofte iværksættes paa Foranledning af Fabrikens Kunder, maa de til Farvefabrikationen knyttede eksperimentelle Laboratoriearbejder naturligvis i noget højere Grad være unddraget Offentligheden. Dog har SADOLIN & HOLMBLAD i adskillige Tilfælde i Lighed med, hvad der fandt Sted før Krigen, ogsaa i de senere Aar udgivet forskellige oplysende Skrifter for sine Kunder. Fabrikens Ingeniører har heri saavel som i baade Tidsskriftartikler og offentlige Foredrag publiceret en vis Del af de Erfaringer vedrørende Farvernes og Lakkernes Egenskaber, man har indvundet ved Fabrikens egne Forsøg og Undersøgelser. Om et større Forsøgsarbejde vedrørende hvide Malerfarver, som Fabriken har udført i Samarbejde med Malerforsøgsstationen, er en fyldig Beretning udgivet paa Teknologisk Instituts Forlag. Det er Firmaets Hensigt ogsaa i Fremtiden, naar Anledning dertil byder sig, at medvirke ved teknisk Oplysningsarbejde, som kan sættes i Forbindelse med de mangfoldige Anvendelsesomraader for Farver og Lakker.

EKSPORT

DEN Ekspansionstrang, som fra de første Aar har kendetegnet den *Sadolin'ske* Virksomhed, gav sig tidligt Udslag i Søgen efter Markeder udenfor Danmarks snevre Omraade. Omend Salget af SADOLINS Kunstnerfarver til bl. a. svenske Malere oprindelig havde haft et ret tilfældigt Præg, saa bidrog det dog til hos Brødrene SADOLIN at holde Opmærksomheden og Lysten til Eksport i Live. Og i Aarene umiddelbart før Krigen lykkedes det at sikre en i Forhold til Firmaets Størrelse ret betydelig Eksport af SADOLINS Farver til Norge og Sverige. Verdenskrigen, der brød saa mange andre og langt fastere knyttede Forbindelser, skulde dog for en Aarrække afbryde ogsaa denne Handel, for hvis videre Udvikling Omstændighederne havde forekommet saa gunstige. Eksport af mange af SADOLIN & HOLMBLADS Varer var hverken tilladelig, ønskelig eller overhovedet mulig, og bortset fra, at der midt under Krigen blev givet Tilladelse til Salg af en Del sorte Avistrykfarver til Tyskland, der hellere end gerne vilde købe, var det i Virkeligheden ikke før efter Fredsslutningen i 1918, Tanken om Handel paa udenlandske Markeder kunde tages op til Genbetragtning.

1919 blev saaledes det Aar, der indledede SADOLIN & HOLMBLADS senere saa betydningsfulde Eksport. I Modsætning til før Krigen havde SADOLIN & HOLMBLAD nu en Produktion saa omfattende som ingen anden Farvefabrik i Norden og en baade teknisk og økonomisk Konkurrencedygtighed, hvis Betydning i Kapløbet om Markederne snart skulde vise sig. Forbindelsen med Norge og Sverige blev, omend under andre Former, etableret paany, men først og fremmest fandt man i Finland og senere i de nydannede baltiske Stater et lovende Arbejdsfelt for Firmaets Sælgere af Malervarer af enhver Art — Farver, Lakker og Emailler foruden Trykfarver. Men ogsaa mod fjernere Markeder havde SADOLIN & HOLMBLADS nyorganiserede Eksportafdeling vendt

Eksporten
organiseres

Af Eksportafdelingens Post.

sin Opmærksomhed, og det lykkedes allerede i 1920 at fremskaffe betydelige Ordre, særlig paa Trykfarver, til baade Grækenland og Sydamerika gennem Etablering af egne Agenturer.

12 Aar efter — da Vanskelighederne er bragt lidt paa Afstand og de mange Skuffelser delvis er glemt under Indtryk af senere store Leverancer — kan en kortfattet Bemærkning om, at »det lykkedes«, ikke give nogen Forestilling om den Modgang, der har været forbundet med næsten i hvert eneste Tilfælde at faa Eksporten i Gang. Mindst vel nok i de nordiske Lande og mest under varmere Himmelstrøg har Besværigheder af personlig, toldmæssig, teknisk og økonomisk Art taar-net sig op og Gang paa Gang truet med at tilintetgøre møjsommelige Forarbejder og kostbare Prøvelagre. De sidste Aars handelspolitiske Udvikling har desværre skabt nye Toldvanskeligheder af alvorlig Art.

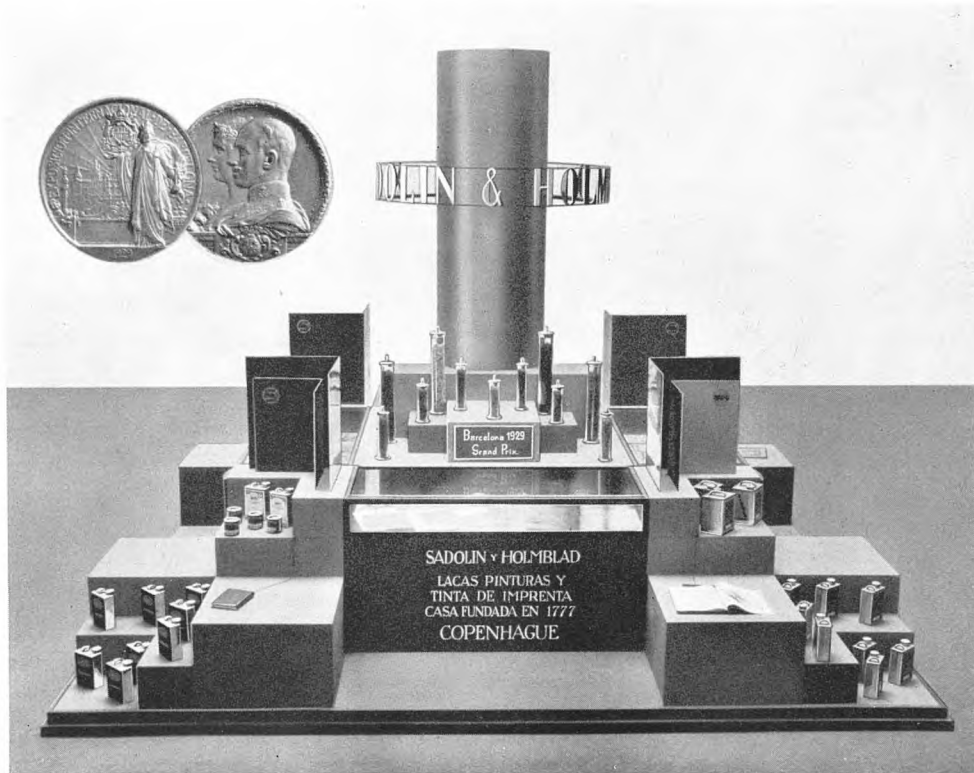
■ Lande, hvortil Sadolin & Holmblad har betydelig Eksport. ▨ Lande, hvortil Sadolin & Holmblad lejlighedsvis eksporterer. □ Lande, hvortil Sadolin & Holmblad ikke eksporterer (1932).

De understregede Navne angiver Byer, hvor Firmaet har fast Agentur.

Et stigende Antal Nationer lægger den danske Eksport svære Hindringer i Vejen gennem Toldsatser, der ofte antager rent prohibitiv Karakter. Den af disse Toldforhøjelser nødvendiggjorte Merpris har et af Prisen paa Hjemlandets Varer bestemt Maksimum; og naar det er naaet, maa Importen gaa i Staa. Eksempler herpaa er ikke ukendte; men i Bevidstheden om saadanne Begivenheders uafvendelige Karakter har SADO-LIN & HOLMBLADS Eksportafdeling altid set det som en af sine vigtigste Opgaver at være paa Udkig efter nye Markeder. Gennem hyppige Rejser og flittig Undersøgelse af Markederne i alle Lande baade i og udenfor Evropa bliver enhver Mulighed for at vinde Indpas gennemprøvet paa det nøjeste. I dette Arbejde er Firmaet paa udmærket Maade blevet støttet af Udenrigsministeriet og dets Repræsentationer rundt om i Landene. En omhyggelig tilrettelagt Efterretningstjeneste har saaledes været i høj Grad medvirkende til, at SADO-LIN & HOLMBLADS Eksport trods Krise og svigtende Købeevne har kunnet holdes oppe, ja endog for visse Varers Vedkommende forøges i de sidste Aar.

Tilpasning
 efter
 udenlandske
 Markeder

En vigtig Side af Eksportorganisationens Virksomhed er den at skaffe Rede paa de særlige Forhold, der paa hvert enkelt Marked gør sig gældende — ikke blot af handelsmæssig, men ogsaa af teknisk Art. Spørgsmaal som Brugsvaner hos Haandværkere, Emballeringsmetoder og Sæsonvariationer har deres store Betydning for Fabriken; men vigtigere endnu er det at have Klarhed over de Forskelligheder i tekniske Egenskaber hos Materialerne, som betinges af Køberlandenes vekslende Klima, og at kunne afstemme Eksportvarernes Sammensætning herefter. Det er i saa Henseende lykkedes at etablere et ganske udmærket Samarbejde mellem Fabrikens tekniske Afdelinger og Eksportafdelingens hjemlige og udenlandske Ledere. Om Resultaterne vidner den Tilfredshed, der kommer til Orde fra mange Kanter af Verden, hvor de danske Farver og Lakker bruges. Europæiske Automobilfabriker med Verdensnavn er blandt SADO-LIN & HOLMBLADS Kunder. Fyrtaarne langs Ægyptens Kyst, Jernbanemateriel og Postkasser i Siam, Sporvogne i Italien og Finland, portugisiske Havne, italienske Orlogsskibe og ostindiske Fabrikantlæg er blot nogle faa af de Brugsomraader, hvis vekslende Krav Fabrikens Ingeniører har maattet tilfredsstille

Sadolin & Holmblads Farver og Lakker vandt Grand Prix paa Verdensudstillingen i Barcelona 1929.

gennem specielle Kompositioner af Farver og Lakker; men for hver ny Kunde, man har vundet, er ogsaa Erfaringsmængden og dermed Konkurrenceevnen forøget.

I over 40 Lande rundt paa Jorden, fra Kina til Sydamerika, fra Norge til Kaplandet, har Firmaet sine Forbindelser og Agenter. Endnu er Evropa den største Aftager, men de Propagandabestræbelser, der i de sidste Aar er udfoldet paa en Række oversøiske Markeder, synes allerede at have baaret Frugt i en stærkt voksende Købelyst og Efterspørgsel, ikke blot efter Malervarerne, men ogsaa efter de paa det europæiske Marked meget betydnende Trykfarver.

Eksport af
Trykfarver

Da G. A. SADOLIN i 1909 begyndte at fabrikere Trykfarver, var denne Industri her i Landet i sin Vorden, og den blev betragtet med en ikke ringe Skepsis. I Dag indtager Danmark med Hensyn til Trykfarvehandelen en bemærkelsesværdig Stilling paa Verdensmarkedet, idet Landet i Forhold til sin Størrelse har en større Eksport end noget andet Land. Rent talmæssigt er kun Englands, Tysklands, Frankrigs og U. S. A.s Udførsel større end Danmarks, og det maa endda her erindres, at baade Englands og Frankrigs Eksport for en meget betydelig Del foregaar til disse Landes Kolonier under Beskyttelse af rigoristiske Præferenceklausuler. Den danske Eksport af Trykfarver overstiger nu den samlede Import med mere end 100 pCt. Af Firmaets totale Eksport udgør Trykfarverne en stadig stigende Andel, en Udvikling, der i Betragtning af Trykfarvefabrikationens høje Forædlingsværdi er overordentlig gunstig saavel i handelsmæssig som i nationaløkonomisk Henseende. Udmaalt i Tal har Stigningen i SADOLIN & HOLMBLADS Udførsel af sorte og kulørte Trykfarver i Løbet af de sidste 5 Aar været ikke mindre end 300 pCt.

Som allerede anført, er Evropa endnu det Marked, der aftager den største Mængde af SADOLIN & HOLMBLADS Trykfarver; foruden store skandinaviske Aviser har i Aarenes Løb en Række andre evropæiske Blade benyttet SADOLIN & HOLMBLADS Farver, saaledes De Telegraaf (Holland), Popolo d'Italia og Express Poranny (Polen). Men Firmaet har ogsaa leveret Trykfarver til adskillige Blade udenfor Evropa — lige fra São Paulo til Jerusalem.

Polsko-
Duńska
Fabryka Farb
Drukarskich

Et af de Lande, i hvilket SADOLIN & HOLMBLADS Trykfarver har faaet stærkest Fodfæste, er Polen. — Gennem en længere Aarrække har de danske Farver opnaaet en Popularitet af et saadant Omfang, at handelspolitiske Forhold i 1931 nødvendiggjorde en Omlægning fra Import til indenlandsk Produktion. SADOLIN & HOLMBLAD oprettede da Firmaet *Polsko-Duńska Fabryka Farb Drukarskich*, Polsk-Dansk Trykfarvefabrik, der driver Fabrikation af grafiske Farver i Kraków. Selskabets Forretninger ledes af den polske Direktør HENRYK KREISLER, medens en dansk Ingeniør passer den tekniske Side af Fabrikationen.

Ekspedition af Eksportorder.

Blandt de danske Industrivirksomheder, hvis Eksportbestræbelser i de sidste Aartier er kronet med fortjent Held, har SADOLIN & HOLM-BLAD paa kort Tid naaet en Position, der baade indadtil og udadtil har skabt Respekt om Firmaets Navn. I Konkurrence med store eksportvante, udenlandske Virksomheder har den danske Fabrik under ugunstige Forhold selv maattet bygge de Veje, dets Handel skulde gaa. Og at Vejene er udbygget godt, viser den Kendsgerning, at Eksportsalget midt i en økonomisk Brydningstid har kunnet ikke blot opretholdes, men ledes videre ud over det Verdensmarked, hvis Gunst kun vindes af den, der forstaar at være lydhør overfor dets Krav.

REKLAME

FOR en dansk Farvefabrik, der som SADOLIN & HOLMBLAD i Virkeligheden er en Samling af Fabriker, maa Begrebet Reklame nødvendigvis være meget omfattende. De Varer, som udgaar herfra, er i væsentlig Grad af forskellig Art, ligesom deres Anvendelse sker under stærkt varierende Forhold. Derfor maa ogsaa de salgsfremmende Foranstaltninger, der sammenfattes under Fællesnavnet Reklame, antage mange Former.

Forskellige
Reklame-
former

Kataloger og Farveskilte, hvis Anvendelse sammen med Fagblads-averteringen tager direkte Sigte paa Kunderne indenfor Handel, Haandværk og Industri, stammer helt fra den Tidsalder, moderne Forretningsfolk kalder for Reklamens Barndom. De Forandringer, den senere Tid paa dette Omraade har bragt, vedrører ikke Feltet, men nok Formen. Baade den nyere Udvikling af Reproduktions- og Trykmetoder og Ændringer i Stil og Smag afspejler sig i høj Grad heri foruden naturligvis selve de farvetekniske Fremskridt. SADOLIN & HOLMBLADS Kataloger over moderne Trykfarver er saaledes kunstnerisk udførte Billedværker, der frembyder en Række typiske Eksempler paa den moderne Opfattelse af Katalogers Hensigt og Virkeevne. Katalogerne demonstrerer paa praktisk Maade Trykfarvefabrikationens høje tekniske Standard. Og herved giver de sammen med det tilsvarende Reklamemateriale for Malerfarver, Emailler og Lakker et kostbart, men særdeles virkningsfuldt Udsyn over det teknisk fremragende Stade, den danske Farveindustri indtager i Dag.

Andre Ytringsformer for SADOLIN & HOLMBLADS Reklame tjener samme Formaal: den direkte Demonstration af Materialer og Metoder. Dette gælder de tekniske Foredrag, man ofte lader afholde, saavel som den udstrakte Laboratorie- og Prøveværksted-Service, der i Virkeligheden er en Overgangsform mellem Forskning og Reklame. Endelig

SADOLIN & HOLBLAD

OVER 100 AARS ERFARING

Hvor det gælder et Ansvar!

Danske Statsinstitutioner, danske Kommunalinstitutioner og en Række af de største og mest ansete Virksomheder her i Landet bruger Sadolin & Holmblads Farver og Lakker!

Det er ikke tilfældigt, det er ikke alene, fordi Sadolin & Holmblads Produkter er *danske*, men tillige fordi de er bedst!

Det viser sig Gang paa Gang — de haardeste Prøver, de strengeste Strabadser kan kun klares af 1. Klases Mandfolk og 1. Klases Materiale!

Farverne og Lakkerne skal være den Skål, der beskytter de ædle Dele mod Overlast. Saalenge Skallen bestaar, kan Indholdet ikke forgaar!

Derfor bruges Sadolin & Holmblads Farver og Lakker *netop der, hvor alt afhænger af et godt Resultat.*

kan i denne Forbindelse nævnes den Form for indirekte Reklame, SADOLIN & HOLMBLAD altid har udfoldet for sig selv og for dansk Farveindustri i Almindelighed derved, at Fabriken er aaben for Besøg. Og det er ikke noget helt ringe Antal Kunder, Studerende og andre Interesserede, som i Aarenes Løb har benyttet sig heraf.

SADOLIN & HOLMBLADS Forhold til Reklamen har endnu flere Faser, der kunde belyses og give morsomme Bidrag til den altid aktuelle Debat om Reklamen og det moderne Erhvervsliv. Firmaets Etiketter, som tegnes af danske Kunstnere, dets Deltagelse i Udstillinger eller Iværksættelse af Dekorationskonkurrencer kunde tjene som Grundlag for adskillige reklamepsykologiske Studier, hvis Aktualitet imidlertid ikke kan tænkes at staa paa Højde med den, der i Øjeblikket er forbundet med Fabrikens Dag- og Ugebladsreklame. Thi paa dette Omraade har SADOLIN & HOLMBLAD i Løbet af de sidste Aar gjort sig gældende som Pionerer paa en Maade, hvis Fortræffelighed vel næppe illustreres bedre end ved Oplysningen om, at den i interesserede Kredse har formaaet at udløse saa forskellige Følelser som Beundring, Taknemlighed, Skepsis og Forargelse.

Det var for ikke saa lang Tid siden almindeligt at betragte Avertoring af industrielle Konsumvarer som en Opgave, der nærmest maatte paahvile Forhandlerne. Det er derfor forstaaeligt, at en Reklameindsats gennem Dagspressen som den, SADOLIN & HOLMBLAD i de senere Aar har gjort, maatte give Anledning til divergerende Meningstilkendegivelser. Man regnede med dette Resultat paa Forhaand og haabede paa den Virkning, der i salgsmæssig Henseende forlængst er konstateret. Men for Almenheden har Motiverne til SADOLIN & HOLMBLADS Reklamefelttog iøvrigt større Interesse end Virkningerne heraf.

Kort fortalt var Stillingen indenfor den danske Handel med Farver, Lakker og Fernis for blot faa Aar siden den, at man brugte den danske Industris Produkter — men ofte uden at Oprindelsen eller Fabrikanternes Navne var Offentligheden bekendt. Den Tillid, Forbrugerne uvilkaarligt har til det kendte Navn eller Mærke, kom saaledes kun i ringere Grad dansk Industri til gode, men blev — i mange Tilfælde uberettiget — tildelt udenlandske Varer. Og i Betragtning af den Rolle, Begrebet

Dag- og
Ugeblads-
reklame

Fagbladsannonce.

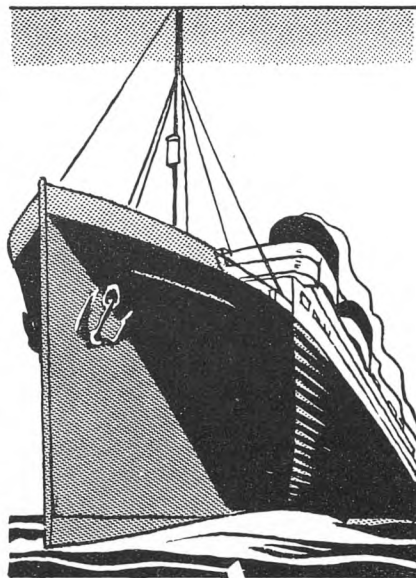
»de store, udenlandske Fabriker« paa dette som paa saa mange andre Omraader har spillet i Danmark, er det ganske karakteristisk, at der blandt de Firmaer, hvis Varer havde vundet Navn hos danske Købere, fandtes adskillige, der i Størrelse var SADOLIN & HOLMBLAD underlegne.

For at udrydde den Overtro og bringe den danske Farveindustri Varer frem i Lyset besluttede man sig da til at iværksætte den Avisreklame, som næppe nogen dansk Læser af Dag- eller Ugeblade siden har kunnet undgaa at se og erindre. Een Gang besluttet, blev Arbejdet gjort til Gavns; gennem omhyggeligt tilrettelagte Serier af Annoncer, udført af dygtige Kunstnere og førende Reklameeksperter, har SADOLIN & HOLMBLAD i de sidste Aar prentet sit og sine Varers Navn i den danske Offentligheds Bevidsthed.

Alt efter de Forbrugerkredse, Annonceringen henvender sig til, maa hver enkelt Afdelings Reklameserier have sin særegne Udformning — et Krav, der iøvrigt har stillet store Fordringer til Tegnernes og Tekstforfatterens psykologiske Forstaaelse. Kun deri røber Annoncernes fælles Oprindelse og fælles Hensigt sig, at de alle spiller paa to bestemte Streng, hvis Toner paa Forhaand vides at vinde Genklang i For-

brugernes Opfattelse: Tvangen til Vedligeholdelse og Trangen til Forskønnelse. De appellerer til Forbrugernes økonomiske Sans og fremhæver Fordelene ved at beskytte og bevare Ejendom og Løsøre. Samtidig imødekommer de imidlertid den Farveglæde, som præger vor Tid paa saa mange Felter, og hvis dybeste Berettigelse er at finde i Menneskets uvilkaarligt venlige Indstilling overfor alt, der kan lyse op i Tilværelsen — selv om det saa kun er en straalende rød eller gul Hellsides Annonce i Morgenavisen for SADOLIN & HOLMBLADS Farver.

Gennem de først omtalte Former for Reklame henvender Fabriken sig til de direkte Aftagere af Farver og Lakker: de store offentlige Institutioner, Industrien, Udøverne af de grafiske Fag, Malerne og Farvehandlerne. Men Dagspressen og Ugebladene naar ud til den store Befolkning, der uden at være direkte Kunder — thi SADOLIN & HOLMBLAD har ingen Butiker eller anden Form for Detailhandel — dog i sidste Instans er det egentlige Afsætningsmarked. Der har til forskellige Tider hævet sig Røster mod denne Udvikling, hvis Fortløben dog uden Tvivl vil vise sig at være direkte fremmende for alle de Erhvervsinteresser, som paa den ene eller anden Maade er knyttet til Spørgsmaalet Maling.

Fra Stævn til Ror

fra Mast til Køl, udenbords og indenbords kan Sadolin & Holmblads danske Skibsfarver give ethvert Skib fornyet Skønhed og Modstandsdygtighed overfor Vejrlig og Saltvand.

Blakolin: sort Udenbordsfarve
 Kinalin: Emaillemaling
 Sadolins strygefærdige Mønje
 Blue Lead: Lastrumsfarve
 (blaa-graa Mønje)
 Anker Skibsbundmaling:
 Anti-Corrosive
 Anti-Fouling
 Boot-Topping

SADOLIN & HOLMBLAD ^{A/S}

Nordens største og ældste Farve- og Lak-Fabrik
 OVER 100 AARS ERFARING

Fagbladsannonce.

Vov, Vov, Vov...

Det er mig, den rare lille Hund *Vimmerhale!* Jeg er løben hjemmefra, saa hurtigt mine smaa Ben kan bære mig — jeg *har* nemlig Ben og slet ikke Gangvorter, som simple Personer siger!

Vi skal have *Foraarssvineri* derhjemme. Madmor kalder det ganske vist *Foraarsrengøring*, men jeg kender *Turen!*

Vi skal endogsaa have Gulvet *ferniseret ...!!* Jeg kan absolut ikke lide *Fernis!*

De siger ganske vist, at det er *Sadolin & Holmblads Lakfernis Sahocol*, der skal bruges, og at den er bedre end al anden *Fernis!*

Nu faar vi se, hvordan det spænder af .....

Dagblads-Serieannonce.

Tegning af JENSENIUS. Tekst af JENS LOCHER

SADOLIN & HOLMBLAD

OVER 100 AARS ERFARING

Fra Havelaagen til Skorstenspiben

kan Sadolin & Holmblad hjælpe Dem til et smukkere Hjem. Ude som inde — oppe og nede — overalt kan vore Farver og Lakker give Træværk, Sten og Metal ny og frisk Skønhed!

Deres Hjem skal som et Udtryk for Deres Personlighed være præget af den Smag, der er Deres.

Naar De giver Deres Maler Instruktion — saa forlang udtrykkelig, at han anvender Sadolin & Holmblads Farver og Lakker, der er *danske*, de har gennem Generationer bestaaet utallige vanskelige Prover — og bestaaet dem med Glans.

Lad Farvehandleren vise Dem vore Farvekort — den straalende Mangfoldighed af festlige Farver vil overbevise Dem om, at ogsaa Deres Hjem trænger til nye Farver.

Og husk saa, at netop Sadolin & Holmblads Farver og Lakker paa den mest betryggende Maade udfører den dobbelte Mission, der er Hensigten: at forsikke og bevare Deres Ejendele.

Dagbladsannonce 1932.

Skønt udpræget Firmareklame har SADOLIN & HOLMBLADS Annoncekampagner medvirket stærkt til i Almindelighed at gøre Maling og Farver populære her i Landet i større Udstrækning end nogensinde før. Vi har ikke i Danmark som i mange andre Lande nogen Institution for kollektiv Propaganda for Farveforbrug — endskønt Idéen sikkert vilde være frugtbar; men i Mangel heraf er de enkelte Firmaers Annoncering i Virkeligheden al Paaskønnelse værd, saa vist som manges en Læser af Annoncer — ogsaa fra navngivne Firmaer — vil standse sin Tankegang ved Indrømmelsen af, at han bør lade male, medens Valget af de Materialer, der skal bringes i Anvendelse, ofte vil blive Malerens eller Farvehandlerens Sag.

SADOLIN & HOLMBLAD har vist Vejen til Fremgang for den Industri, det Haandværk og den Handelsvirksomhed, der er knyttet til Forbruget af Farver og Lakker i Danmark. Faa Aar har været nok til at vise, at Markedets Evne til at optage Farveindustriens Produktion i hvert Fald endnu ikke har naaet nogen øvre Grænse; og samtidig har SADOLIN & HOLMBLAD gjort en kraftig Indsats for blandt vort eget Lands Befolkning at skabe Tillid til og Anseelse om den danske Farve- og Lakindustri.

FRA et Værelse i Fasangaarden til en stor og moderne kemisk Fabrik, hvis Grundareal spænder over tre Tønder Land — saaledes har den Udvikling formet sig, som her er beskrevet. Vel har Omstændigheder udefra begunstiget om ikke selve Opbygningen saa den Hastighed, hvormed den er sket. Men de stærkeste Kræfter, som har medvirket hertil, er udsprunget indenfor Firmaet selv. Og som et Symbol paa, at købmandsmæssigt Udsyn og storindustriell Tænkemaade kan skabe Arbejdsmuligheder og Afsætningsmuligheder, har dette Værk midt i en økonomisk Krisetid Krav paa Opmærksomhed langt udenfor Selskabets egne Rammer.

Den danske Industri vil i den kommende Tid mere og mere blive den Front, hvor vort Lands Befolkning skal udkæmpe Hovedkampen for Tilværelsen. Mænd og Maskiner, Kapital og Teknik, Reklame og Videnskab maa i rationelt Samarbejde organisere de Produktionssystemer, hvis Effektivitet alene kan sikre Industrien den nødvendige Sejr.

Som et Eksempel paa, hvilke Kræfter og Værdier der allerede har kunnet lade sig mobilisere i denne vor industrielle Selvhævdelseskamp, vil da forhaabentlig denne Beretning kunne tjene — Beretningen om en Indsats af personlig Energi, teknisk Snilde og økonomisk Storsyn, som paa 25 Aar har skabt det Kapitel af den danske Farveindustri Historie, der spænder fra *Sadolins Farver* til

SADOLIN & HOLMBLAD

